VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 96 — Vol. XL vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Lauantaina, elokuun 17 p. — Saturday, August 17, 1957

Kuningatar avaa parlamentin istunnon lokak. 14 p.

Ottawa. — Pääministeri Diefenbaker tiedoitti torstaina, että vieraillessaan 4 päivää Ottawassa ensi lokakuussa, kuningatar Elizabeth pitää kautta maan laajallettavan radio- ja TV-puheen. Kuningatar Elizabeth avaa parlamentin istunnon lokakuun 14 päivänä ja tätä juhlatilaisuutta voidaan myös seurata Tv:n välityksellä. Prinssi Philip pitää myös kansallisesti laajallettavan radiopuheen mutta tätä päivää ei ole vielä määritelty.

Pääministeri Diefenbaker tiedoitti, että kuningatar Elizabeth ja hänen miehensä saapuvat Uplandsin lentokentälle lauantaina, lokakuun 13 pnä ja he lähtevät RCAF:n lentokoneella Yhdysvaltoihin vierailulle lokakuun 16 pnä.

Poliisi joutui oikeuteen aikaisemmin haastamansa miehen syytettäväksi

Calgary. — Ajaessaan kaupungilla Gordon Anderson havaitsi poliisiautossa poliisin, joka muutama kuukausi aikaisemmin oli haastanut hänet oikeuteen huolimattomasta ajosta. Anderson päätti seurata poliisia ja ottaa selville miten poliisit seuraavat liikennesäädöksiä.

Keskiviikkona konstaapeli D. R. Dawson joutui oikeuteen vastaamaan liian nopeasta ajamisesta. Anderson, hänen vaimonsa ja kolme matkustajaa väittivät oikeudessa, että konstaapeli oli kulkenut 45 mailia tunnissa alueella missä tuntinopeus oli rajoitettu 30 mailiin tunnissa.

Jutun käsittelyä lykättiin perjantaihin.

Dew-linjan salaisuudet vain amerikkalaisille?

Canadalaisille ei uskota maamme puolustusta koskevia "salaisuuksia" USAn dollarimahdin vuoksi

Ottawa. — Täällä saatiin tietää keskiviikkona, että ainoastaan amerikkalaiset voivat käsitellä pohjois-Canadassa DEW-linjan salaisuuksia.

DEW-linja nimellä tunnetaan se Pohjois-Amerikkaa ilmahyökkäykseltä tai oikeammin sen yllätykseltä suojeleva radar eli tutka-asemien verkosto, mikä on rakennettu Yhdysvaltain ja Canadan yhteisillä voimilla. Washingtonista saatujen tietojen mukaan tämä DEW-linja on ollut toiminnassa jo toista kuukautta ja erään amerikkalaisen korkea-arvoisen lentoupseerin lausunnon mukaan, linja toimii tehokkaasti, ilmeisesti niin "tehokkaasti", ettei sen "salaisuuksia" uskota täällä Canadassa lainkaan canadalaisille.

Canadalaiset virkailijat sanoivat keskiviikkona, että tämä on loogillinen asiantila siksi kun Yhdysvallat maksoi tämän DEW-linjan rakentamisesta $400,000,000 — ja myös siksi, kun linjan hallinta on erään yhdysvaltalaisen yhtiön käsissä.

Tämä tilanne, missä Canadan maanpuolustusta koskevat salaisuudet ovat niin "tärkeitä", ettei niitä voida uskoa yhdellekään canadalaiselle — tuli suuren yleisön tietoon siitä kun canadalaiset radaristit valittivat, että yhdysvaltalaisille radaristeille maksetaan $1,050 kuukaudessa samalla kun canadalaisille radaristeille maksetaan vain $850 kuukaudessa.

Liittohallituksen työdepartmentti otti asiasta yhteyden tämän radarverkoston hallinnassa olevan Federal Electric Corporationiin (New Jerseyssa) ja yhdysvaltalaisten viranomaisten kanssa ja tällöin vakuutettiin Canadan työdepartmentin edustajille, että DEW-linjalla noudatetaan "sama palkka samanlaisesta työstä" periaatetta.

Mutta, selitettiin Canadan hallitukselle, kaikki DEW-linjalla työskentelevät "cryptoradicianit" ovat yhdysvaltalaisia ja heille maksetaan enemmän kuin canadalaisille "radicianeille". Tämä siksi, kun amerikkalaisilla on hieman erilainen tehtävä sen vuoksi kun he käsittelevät luokiteltuja (salaisia) asioita.

Federal Electric Corporation sanoi Yhdysvaltain hallituksen vaativan, että kaikkien "cryptoradicianien" täytyy olla Yhdysvaltain kansalaisia. Tätä määritelmää voidaan soveltaa kaikkiin radaristeihin ja tiedoitusten vastaanottajiin.

Suurin osa DEW-linjan 450 henkisestä miehistöstä on canadalaisia, mutta noin 13-14 prosenttia (uskotuista) on yhdysvaltalaisia.

Canadan vienti osoittanut vähäistä nousua

Ottawa. — Canadan vientitavarain arvo nousi vähäisesti kuluvan vuoden ensimmäisen puoliskon aikana verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna. Vientitavarain arvo oli $2,287,100,000, eli n. $20,000,000 enemmän kuin viime vuonna.

Canada on edelleen riippuvainen Yhdysvalloista ulkomaan kaupassa, sillä yli puolet vientitavaroista vietiin Yhdysvaltoihin eli $1,355,690,-000 arvosta, mikä oli vähän enemmän kuin viime vuonna.

Britannia oli seuraavaksi suurin ostomaa ja sinne vietiin $338,481,-000 arvosta tavaraa. Britanniaan vienti osoitti pientä laskua. Muihin Britannian Commonwealthin maihin vietiin $112,170,000 arvosta vientitavaroita. Latinalaisen Amerikan maihin $11,756,000 arvosta, Euroopan maihin $262,782,000, ja kaikkiin muihin maihin yhteensä $96,573,000 arvosta.

Lisääntyvä vienti johtui siitä, että vuoden ensimmäisen puoliskon aikana toimitettiin ulkomaille enemmän alumiinia, nikkeliä, sinkkiä, uraania, raakaöljyä, rautamalmia, siemeniä, sanomalehtipaperia ja kaikkia viljoja paitsi vehnää.

Laskua havaittiin seuraavissa tavaralajeissa: vehnä ja vehnäjauhot, kala ja kalatuotteet, lankut ja lautatavarat, puumassa, maatalouskoneet, kupari ja kuparituotteet.

Pitkän vaitiolon jälkeen vain välttelevä vastaus

Normanin kuolemaan johtaneen noitajahdin johdosta ei luvata mitään muutoksia USAssa

Ottawa. — Vastaten viisi kuukautta sitten Canadan esittämiin protesteihin siitä, että Yhdysvaltain noitajahti johti Canadan Egyptin lähettilään Herbert Normanin ennenaikaiseen kuolemaan, Yhdysvaltain hallitus antoi torstaina julkaistussa nootissaan äärettömän välttelevän vastauksen ja antoi ymmärtää, että mitään muutoksia ei loppujen lopulta tehdä.

Canadan lähettiläälle Washingtonissa viime tiistaina annetussa Yhdysvaltain valtiodepartmentin nootissa sanotaan, että Yhdysvaltain hallitus ei ole koskaan antanut canadalaisista lähteistä saamiaan tietoja millekään komitealle tai millekään laitokselle, joka olisi ne julkaissut ilman Canadan antamaa lupaa.

Tämä vastaus annettiin siihen protestiin, jonka Canada esitti viime huhtikuussa sen johdosta, kun Yhdysvaltain kongressin epäamerikkalainen tutkijakomitea käytti hyväkseen vissejä salaisia tietoja, jotka RCMP oli — virheellisesti kuten nyt selitetään — antanut Yhdysvalloille siitä, että mr. Norman oli ollut kommunisti.

Oltuaan pitemmän aikaa Yhdysvaltain noitajahtaajain vainottavana mr. Norman teki Kairossa viime huhtikuussa itsemurhan hyppäämällä seitsemänkerroksisen rakennuksen katolta alas.

Huhtikuun 10 pnä lähetetyssä Canadan nootissa varoitettiin Yhdysvaltoja, että jos Canada ei saa takeita siitä, että Canadan turvallisuuselimiltä annettuja tietoja Canadan kansalaisista ei anneta laitoksille, joiden yli ei Yhdysvaltain hallituksella ole kontrollia, Canada tulee lopettamaan tämäntapaisten tietojen välittämismenetelmän.

Yhdysvaltain nyt antamassa vastauksessa — sanoo Toronto Daily Starin kirjeenvaihtaja Bruce Macdonald — annetaan kuitenkin vaikutelma, että Normanin tapauksessa FBI:lle (Yhdysvaltain ohranalle) annettuja tietoja ei ole koskaan väärinkäytetty. Canadan protestiin nyt annetussa Yhdysvaltain vastausnootissa sanotaan:

"Menettelytavat, joita on seurattu minun hallitukseni turvallisuuselimien toimesta menneisyydessä ja mitä tullaan tulevaisuudessa seuraamaan, lukeutuen tähän canadalaisista lähteistä saadut tiedot, ovat yhdenmukaisia niiden vakuutusten kanssa, joita Canada haluaa."

Yhdysvaltain vastausnootissa ei sanota mitään siitä onko senaatin tutkijakomitea väärinkäyttänyt niitä tietoja, mitä on RCMP:n toimesta FBI:lle annettu.

Ottawa. — Pääministeri Diefenbaker sanoi torstaina, että Yhdysvaltain vastauksessa tuntuu olevan Canadan haluamat takeet.

Pääministeri Diefenbaker sanoi, että vaikka Yhdysvaltain nootti ei ole selvä "siitä näyttää ilmeiseltä että Yhdysvaltain olimille annetut ohjeet menettelytavoista turvallisuustietojen käsittelyssä ovat yhdenmukaiset niiden vakuutteiden kanssa, mitä Canada on halunnut saada."

Normanin itsemurhan aikana nousi Canadassa voimakas vastalausemyrsky sen johdosta kun Yhdysvaltain noitajahtikomitea suoritti ajojahtiaan mr. Normania vastaan niin kauan, että tämä herkkätuntoinen ja oppinut mies teki epätoivossaan itsemurhan ja erikoisesti siksi kun Yhdysvaltain hallitus selitti silloin, että se ei voi tehdä mitään sille, jos kongressin tutkijakomitea haluaa canadalaisiakin mustamaalata, sillä kongressin valiokunnan oikeudet ovat Yhdysvaltain hallituksen päätös- ja ratkaisuvallan yläpuolella.

Nyt julkaistussa Yhdysvaltain nootissa ei luvata mitään muutoksia vallinneisiin menettelytapoihin, vaikka valtiodepartmentin toimesta sanotaan kiinnitetyn kongressin valiokuntien huomio siihen mitä Canadan hallitus tällaisista asioista ajattelee.

Lontoon kauppatorin työläiset lopettavat lakkonsa

Lontoo. — Lakossa olevat työläiset Covent Gardenin kauppatorilla, joka on kaupungin suurin hedelmien ja kasvisten välityskeskus päättivät keskiviikkona pienellä äänten enemmistöllä palata tehtäviinsä ensi maanantaina. He ovat olleet lakossa viisi viikkoa.

Vaikka äänestyksen perusteella on päätetty lopettaa lakko, niin työläiset eivät ole vielä voittaneet vaatimuksiaan, mutta sovintoon ollaan pääsemässä. Union suorittamassa äänestyksessä 509 kannatti lakon lopettamista ja 432 kannatti lakon jatkamista.

Äänestyksen johdosta odotetaan, että Lontoon 9,494 satamatyöläistä palaa takaisin tehtäviinsä. He olivat kieltäytyneet purkamasta sellaisia lasteja, jotka olivat menossa lakonalaiselle kauppatorille tai Lontoon muille kauppatoreille. Työriitaisuuden johdosta 74 laivaa joutuu odottamaan satamassa.

Espanja ja Portugali myös tutkivat yhteismarkkinoita

Asiaa ryhdytty tutkimaan, koska useat muut Euroopan maat ovat sopineet yhteismarkkinoista

Madrid. — Viimeaikaiset tapahtumat ovat viitanneet siihen, että Espanjan ja Portugalin välillä tulee kehittymään läheisempi taloudellinen yhteistoiminta.

Espanjan diktaattori Francisco Francon ja Portugalin pääministeri Antonio Salazarin äskettäin käytyjen neuvottelujen jälkeen on Espanjassa ryhdytty kokoamaan maan parhaita talousasiaintuntijoita tarkoituksella keskustella Portugalin edustajien kanssa kuinka parhaiden maiden teollisuuden omistajat voivat käyttää hyväkseen näiden maiden yhteenlaskettua 38,500,-000 suurista ostajajoukkoa.

Taloustieteilijät täällä sanovat, että markkinamahdollisuuksien laajentaminen 38,500,000 ihmiseen nykyisestä 9 miljoonasta voi hyvin mahdollisesti saada portugalilaiset pääoman omistajat sijoittamaan enemmän maan teollisuuteen kuin he tekevät nykyään.

Espanjalaiset teollisuuden omistajat hyötyisivät 30 prosentilla siten kasvavasta ostajajoukosta ja he voisivat samalla saada joitakin raaka-aineita Portugalin merentakaisilta alueilta.

Espanja ja Portugali toivovat täten löytävänsä jonkinlaisen ratkaisun siihen ongelmaan, joka johtuu yhteismarkkinasopimuksesta Ranskan, Italian, Länsi-Saksan, Belgian, Hollannin ja Luxembourgin välillä.

Espanja kaipaa kipeästi ulkomaalaista sijoituspääomaa, sanovat espanjalaiset teollisuuspiirit. Muussa tapauksessa teollisuuden nykyaikaistuminen tulee olemaan hidasta ja vaikeata, sillä Espanjassa, niin kuin muuallakin maailmassa kansanjoukot vaativat yhä äänekkäämmin parempaa elintasoa.

Espanjalaiset taloustieteilijät ovat sitä mieltä, että yhteismarkkinasopimus Portugalin kanssa, ainakin joitakin tuotteita koskeva, voisi muodostaa jonkinlaiseksi vetovoimaksi ulkomaalaisille teollisuusyhtiöille, joiden toivotaan perustavan tuotantolaitoksiaan tälle niemimaalle.

Junamiesten unio liittynyt ammattiyhdistysten keskusliittoon

Ottawa. — Täällä ilmoitettiin torstaina, että Canadian Labour Congress (Canadan ammattiyhdistysten keskusliitto) on hyväksynyt jäsenyyteensä 25,000-jäsenisen Brotherhood of Railroad Trainmen-union.

Päätös astuu voimaan syyskuun 1 päivänä ja joillakin tahoilla ollaan sitä mieltä, että se voi johtaa vastaavaan toimenpiteeseen Yhdysvaltain puolesta AFL-CIOn taholta.

Junamiehet kautta maan äänestivät liittymisen puolesta viime keväänä.

Sähkölaitoksia rakennettanee pian Atlantin maakuntiin

Vaalien aikana pääministeri Diefenbaker lupasi auttaa kannattajiaan rannikkomaakunnissa

Ottawa. — Keskiviikkona täällä päättyi New Brunswickin ja Nova Scotian pääministerien neuvottelut pääministeri Diefenbakerin kanssa. Kaksi päivää kestäneissä neuvotteluissa keskusteltiin liittovaltion osallistumisesta sähkövoima-asemien rakentamiseen näihin kahteen Atlantin rannikolla sijaitsevaan maakuntaan.

St. Laurentin hallitus oli ennen vaalia luvannut auttaa tarvittavien sähköasemien rakentamisessa, mutta Diefenbaker meni pitemmälle vaalilupauksissaan ja voitti huomattavan kannatuksen molemmissa maakunnissa. Molemmissa maakunnissa on konservatiivit vallassa ja maakuntien pääministerit avoimesti tukivat Diefenbakerin vaalikampanjaa. Nova Scotian pääministerinä on Robert Stanfield ja New Brunswickissa on John Flemming. Heidän mukanaan neuvotteluissa oli useita erikoisasiantuntijoita kuten kummankin maakunnan voimalaitoksien edustajat.

Neuvotteluista ei ole annettu tarkempia tietoja, mutta liittohallituksen edustajat ovat kuitenkin vakuuttaneet, että liittovaltio tulee myöntämään apurahoja kivihiilen kuljettamiseksi maakunnissa sijaitsevilta kaivoksilta suunnitelluille voimalaitoksille. Suunnitelmat edellyttävät, että voimalaitokset käyttävät sähkön kehittämiseksi kivihiiltä, koska sitä on runsaasti kummassakin maakunnassa ja viime vuosien kuluessa kivihiilen kysyntä on vähentynyt siinä määrin, että lukuisia kaivoksia on suljettu ja monia muita uhataan sulkemisella ellei uusia markkinoita löydetä.

Liittovaltio on jossain määrin huolissaan Atlantin maakuntien taloudellisesta tilanteesta, koska maakuntien suurimpana teollisuusalana on ollut kivihiilikaivokset. Niiden uhkaava taloudellinen tilanne on vaikuttanut syvästi taloudelliseen elämään ja teollisuuden kehitys on jäänyt jälkeen muihin maakuntiin verrattuna.

Liittovaltion myöntämät tukirahat tekevät mahdolliseksi halvemman sähkön kehittämisen, jonka toivotaan puolestaan houkuttelevan muita teollisuuslaitoksia näihin maakuntiin.

Eräs montrealilainen insinöörifirma on jo laatinut arviot kuinka paljon sähkövoiman tuotanto pitäisi lisätä ja mihin olisi edullisin rakentaa suunnitellut sähkölaitokset.

Vaalikampanjansa aikana pääministeri Diefenbaker lupasi ratkaista tämän pulman ja neuvottelujen päätyttyä hän antoi ymmärtää, että neuvotteluja tullaan edelleen jatkamaan.

Puutyöläiset saivat palkankorotuksen

Yksimielinen lakko johti huomattavaan voittoon ja palkkojen korotukseen

Kitimat, B. C. — Noin puolitoista viikkoa lakossa olleet (kirjoitettu elok. 11 pnä) Kitimatin puutyöläiset päättivät tämänpäiväisessä kokouksessa yksimielisesti hyväksyä yhtiön viimeisen tarjouksen palkkojen korottamiseksi. Entinen palkka oli $2.28 tunnilta. Nyt hyväksytty sopimus astuu voimaan tämän vuoden huhtikuusta alkaen ollen tuntipalkkana $2.54 ja lokakuun ensimmäisestä päivästä alkaen on tuntipalkka $2.56. Vuoden 1958 touko kuun ensimmäisestä päivästä alkaen on tuntipalkka $2.73. Lauantai- ja sunnuntaitöistä maksetaan kaksinkertainen palkka heti 8 työtunnin jälkeen. Jos miehiä tarvitaan Kitimatin unio-osaston ulkopuolelta, niin heille on varattava vapaat matkat ja vielä palkka matkapäiviltä, mutta siellä kerta näyttää olevan miehiä kylliksi omassa unio-osastossamme.

Olin on monta yhtiötä tämän tehdasalueen ulkopuolella ja tämä tehdasalue on noin 7 mailia kaupungista, jossa on työt käynnissä ainoastaan kesäaikana. Tämä Kitimat on nimittäin hyvin kylmä paikka talvella. Henkilökohtaisesti olen siitä tietoinen, sillä olen ollut täällä jo kaksi talvea — eikä täällä tarvitse liikaa hikoilla kesälläkään.

Lakko oli yksimielinen ja työt kokonaan "lukossa" koko lakon ajan. En usko yhdenkään rikkurin yrittäneen mennä lakkovahtilinjojen läpi. — K. M.

Egypti vapautti vangitsemansa israelilaisen

Jerusalem. — Nuori Israelin asevoimien palveluksessa olleena pidetty Raffi Eylon, jonka Egyptin viranomaiset vangitsivat heinäkuussa hänen yritettyä päästä Suezin kanavan läpi hollantilaisella laivalla, vapautettiin tällä viikolla.

YKn edustajien läsnäollessa Eylon luovutettiin Israelin poliisille Gazan rajalla.

Eylon oli Arabian ja Israelin v. 1948 välisen sodan veteraani. Hän pestautui tanskalaiseen laivaan Brigitte Toftiin tarjoilijana. Aikaisemmin hän toimi useiden israelilaisten sanomalehtien ja Israelin hallituksen radion kirjeenvaihtajana.

Eylon pidätettiin tanskalaisesta laivasta heinäkuun 22 pnä kun laiva saapui kanavan eteläiselle suulle päämääränään Haifa. Laivan sallittiin jatkaa matkaansa Eylonin pidättämisen jälkeen.

Häntä pidettiin egyptiläisissä vankiloissa ja viranomaiset sanoivat tutkivansa mahdollisuutta, että pidätetty oli vakoilija.

Uskonnon oppiminen ei ole pakollista Quebecin kouluissa

Quebecin vetoomusoikeus päätti, että Jehovan todistajien on saatava opetusta katolisissa kouluissa ilman katolisen uskon palvomista

Quebec. — Quebecin vetoomusoikeus päätti keskiviikkona, että Jehovan todistajain uskontokuntaan kuuluvat lapset ovat oikeutettu saamaan opetuksensa katolisissa kansakouluissa Quebecissa opiskelematta uskontoa ja osallistumatta kouluissa suoritettuihin uskonnollisiin toimiin.

Vetoomusoikeuden ehdoton enemmistö kuusi seitsemästä tuomarista kannatti päätöstä. Cajetan Chabot Lamorandierestä pohjois-Quebecista oli esittänyt vetoomuksensa alemman korkeimman oikeuden päätöksen johdosta. Korkeimmassa oikeudessa päätettiin, että Chabotin lasten on osallistuttava kaikkeen siihen opetukseen, joka pidetään osana opetuksensa katolisissa kouluissa Quebecissa. Chabot väitti päätöksen loukkaavan hänen uskonlahkonsa uskonvapautta.

Lomarandiereen katolisen koulun koululautakunta oli erottanut Chabotin kaksi lasta koulusta kun he kieltäytyivät osallistumasta uskonnon opetukseen. Chabot kääntyi oikeuteen päätöksen johdosta.

Vetoomus oli alkuun kolmen tuomarin käsiteltävänä, mutta oikeuden puheenjohtaja tuomari Antonin Galipeault piti juttua erittäin vakavana ja lykkäsi asian käsittelyn vetoomusoikeuden seitsemälle tuomarille.

Quebecin lakien mukaan opetuspiirin suurin uskollinen ryhmä muodostaa varsinaisen koululautakunnan. Toiseen uskonsuuntaan kuuluvat voivat muodostaa varsinaisen koululautakunnan, mutta kaikkien koululaisten lasten on opetuskunnan tai varsinaisen koululautakunnan velvollisuus.

Lamorandieressa on vain katolisten muodostama koululautakunta. Jehovan todistajat väittivät, että se on velvollinen järjestämään koulupiirin kaikille lapsille opetusmahdollisuuden koska piirissä ei ole toista koulua, missä he saisivat opetuksensa.

Voivarastot vähenevät ja hintaa nostetaan

Ottawa. — Kuluvan viikon aikana täällä tiedoitettiin, että hallitus on nostanut varastoissaan olevan voin hinnan 63 senttiin paunaa kohti tukuttaista myyntiä varten. Viime aikoina hallituksen varastoiman voin hinta on ollut 58 senttiä pauna.

Hallituksen edustajat ovat selostaneet, että voi varastot ovat huomattavasti laskeneet verrattuna edelliseen kahteen vuoteen. He ovat kuitenkin sitä mieltä, että voita tulee olemaan riittävästi ensi talveksi.

Hallitus ostaa ylimääräistä voita tuotannon ollessa korkealla kesäkaudella ja tuotannon laskiessa syksyllä voita myydään hallituksen varastosta. Hallitus maksaa 58 senttiä paunasta tuottajille ja tapana on ollut, että talvella varastovoista on peritty 63 senttiä, mikä peittää säilytys ja käsittelykustannukset.

Viimeisen kahden vuoden aikana varastojen ollessa äärettömän suuret, voita on myyty 58 senttiä pauna. Samalla kertaa myös myytiin voita vielä halvemmalla hinnalla kansandemokratian maihin ja sairaalat ja muut yleishyödylliset laitokset saivat ostaa varastovoita 40 senttiä pauna. Syyskuun 1 päivän jälkeen nämä laitokset joutuvat maksamaan täyden hinnan voista.

Todennäköisesti varastovoin tukkuhinnan nouseminen tulee merkitsemään voin vähittäishinnan nousua myös, mutta se riippuu suuresti paikallisista olosuhteista.

Elonkorjuu preerioilla on pian täydessä käynnissä

Ottawa. — Liittovaltion tilastotoimiston antamien tietojen mukaan farmarit preeriamaakuntien eteläosissa ovat edistyneet hyvin elonkorjuussa. Jonkun verran viljaa on korjattu kaikissa kolmessa maakunnassa, mutta sade on hidastuttanut elonkorjuuta Albertassa ja Manitobassa. Saskatchewanissa, missä kasvatetaan eniten viljaa, odotetaan elonkorjuun olevan täydessä käynnissä kuluvan viikon aikana. Jos sää paranee, niin elonkorjuuta jatketaan myös Manitobassa kuluvan viikon aikana.

Sateet auttavat myöhemmin kylvettyjen viljojen kasvua Manitobassa ja Saskatchewanissa, vaikka sateiden vaikutus on vähäinen kokonaisuuteen nähden. Sateet parantavat satoa myös Albertan keski- ja pohjoisosissa.

Ontariossa on vallinnut hyvät sadonkorjuuilmat ja melkein kaikki syysvehnä on jo korjattu pelloilta. Sato on ollut keskitasoa korkeampi. Toiset viljalajit myös menestyvät hyvin, mutta sadetta tarvitaan kautta maakunnan.

Quebecissa on ollut hyvin vaihtelevaa eri puolilla. Eräillä alueilla raskaat sateet ovat aiheuttaneet jonkun verran vahinkoa, mutta yleensä Quebecissa on luvassa hyvä sato varsinkin tomaateissa ja tupakassa.

Kylmä sää British Columbiassa on hidastuttanut kasviksien kehitystä ja pohjoisessa viljan kypsyminen on jäljessä. Okanaganin omenasato kuitenkin näyttää lupaavalta ja maissisato on parhain moneen vuoteen.

VIIME TIEDOT

Quebec. — Transportlilautakunnan viranomaiset ilmoittavat, että Canadan suurimmassa lentorikossa surmansa saaneiden kaikki mahdolliset ruumiinosat on löydetty ja että sukulaisilta pyydetään heidän tahtoaan niiden kohtalon suhteen. On ehdotettu, että ruumiit haudattaisiin paikalle ja että onnettomuuspaikalle rakennettaisiin muistomerkki.

Georgetown, Brittiläinen Guiana. — Vaaleissa valittavista edustajista enemmistön saaneen Edistysmielisen kansanpuolueen johtaja Cheddi Jagan sanoi täällä eilen, että hän on valmis yhteistoimintaan Britannian kanssa, mutta hän tulee vastineeksi vaatimaan muutoksia Guianan perustuslakiin, jotta maalla olisi enemmän itsehallintaoikeutta.

Lontoo. — YK:n Turvallisuusneuvoston istunto keskeytyi jälleen eilen neljäksi päiväksi. Länsimaiden taholta ilmoitetaan, että ne tulevat tekemään uuden esityksen kun neuvosto kokoontuu jälleen ensi tiistaina.

Lontoo. — 12,000 Lontoon satamatyöläistä on edelleenkin lakossa. Aikaisemmin odotettiin, että satamatyöläiset palaavat töihinsä kannattamansa hedelmä- ja kasviskauppatyöläisten lakon päätyttyä, mutta eilen ryhtyi 3,000 lisää satamatyöläistä lakkoon, koska työnantajat olivat pakkolomauttaneet seitsemän heidän jäsentään sen takia, että he olivat kieltäytyneet käsittelemästä lakonalaisille [illegible] aijettuja ruokatavaroita.

Suom. presidenttipari Islannin vieraina

Helsinki. — Presidentti ja rouva Kekkonen matkustivat tiistaiaamuna, elokuun 13 pnä lentoteitse Helsingistä Raykjavikiin. Koneen odotetaan saapuvan Islannin pääkaupunkiin kello 14 Suomen aikaa. Presidentti Kekkosen käynti on ensimmäinen yhdenkään Suomen valtion päämiehen Islantiin tekemä matka. Virallinen vierailu päättyy torstaina ja sen jälkeen presidenttipari jää Islantiin tämän kuun 19 päivään asti. Reykjavikissa presidenttiparia vastassa ovat Islannin presidentti Asgeir Asgeirsson ja hänen puolisonsa, rouva Dora Thorhaldsdottir, jotka muutama vuosi sitten vierailivat Suomessa.

Valtiovierailun ohjelmaan kuuluu vierailuja lukuisissa julkisissa laitoksissa ja Thingvallirissa, missä alltinget aikanaan kokoontui. Ensimmäinen vierailupäivä päättyy Islannin presidenttiparin tarjoamiin juhlapäivällisiin.

Presidenttiparin seurassa ovat matkalla ulkoministeri Virolainen, presidentin ensimmäinen adjutantti, kenraalimajuri Grönvall, professori Pauli Soisalo ja rouva Aline Juuranto.

Yhteismarkkinasopimusta tutkitaan amerikoissa

Buenos Aires. — Täällä torstaina (eilen) alkaneessa läntisen maapallonpuoliskon maiden taloudellisessa konferenssissa esitetään ehdotuksia yhteismarkkinasopimuksesta ja kansainvälisen pankin perustamisesta.

Argentinan presidentti Pedro Arambura avasi konferenssin, jossa on edustajia 20 maasta ja seuraajia useista muista.

Canada lähetti kokoukseen seuraajia, samoin 11 Euroopan maata. Venezuela, joka äskettäin katkaisi suhteensa Argentinaan, ei osallistu kokoukseen.

Canadalaiset seuraajat ovat Canadan Venezuelan lähettiläs R. P. Bower ja Canadan liikemiesten neuvonantaja C. S. Bissett Buenos Aires'issa.

Erikoisestikin Yhdysvallat on kiinnostunut asiaan, jota kuvaa se seikka, että sieltä on lähetetty kaikkiaan 40 edustajaa ja neuvonantajaa valtiovarain sihteeri Robert B. Andersonin johdolla.

Konferenssissa tulee käsiteltäväksi laajalle ulottuvia kysymyksiä yleisestä taloussopimuksesta, josta ehdotuksia on aikaisemmin lähetetty kaikille läntisen pallonpuoliskon maille harkintaa varten.

Ehdotukset ovat kuitenkin olleet luonteeltaan varsin epämääräisiä koskien sellaisia kysymyksiä kuin periaatteellista suhtautumista teknillisiin, taloudelliseen yhteistoimintaan, rahoittamiseen, sosiaaliseen turvallisuuteen, transporttiin ja yhteyksiin nähden.

Huomattava osa ehdotuksesta perustuu Bogotan konferenssissa v. 1948 allekirjoitettuun sopimukseen, jota ei kuitenkaan koskaan ratifioitu.

Kysymys kansainvälisestä pankista herätettiin talouskonferenssissa Quintadhinassa, Brasiliassa, v. 1954 mutta Yhdysvallat silloin vastusti sitä väittäen, että nykyiset luottojärjestöt niin yksityiset kuin valtiollisetkin, olivat kykeneviä tyydyttämään tarpeita.

Chile on jälleen ehdottanut tällaisen pankin perustamista ja useat muut maat ovat asettuneet kannattamaan sitä.

Yhteismarkkinasopimuksen alkaansaaminen Euroopassa on aiheuttanut sen, että talousasiaintuntijat läntisellä pallonpuoliskollakin ovat ryhtyneet tutkimaan asiaa lähemmin. Kuitenkin, useat seuraajat ovat sitä mieltä, että konferenssissa tullaan käsittelemään asiaa vain pintapuolisesti, sillä yhdysvaltalainen vaikutus läntisen pallonpuoliskon muiden maiden talouteen on erittäin suuri.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 7.00	6 kk. 3.75
		3 kk. 2.25
Yhdysvalloissa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.30
Suomessa:	1 vk. 8.50	6 kk. 4.75

1917 — Juhlavuosi — 40. vuosikerta — 1957

* * *

Olevainen on ja pysyy

Näyttää siltä, että Kiina, minkä 600-miljoonainen kansa muodostaa yhden neljänneksen koko ihmiskunnasta, on sittenkin olemassa, vaikka Washington (ja Ottawa) yrittävät esiintyä ikäänkuin Kiina olisi pyyhkäisty pois koko tämän matoisen maailman kartalta.

Meille sanotaan, ettei kukaan ole niin sokea kuin se, joka ei halua nähdä olevaista — mutta kuluneen viikon aikana saatiin havaita, että olevaista ei saada kuitenkaan olemattomaksi.

Meidän mielessämme on luonnollisesti melko suurta kohua aiheuttanut yhdysvaltalaisten nuorten päätös, että he menevät vierailulle Kiinaan. Kuten uutistiedoissa on kerrottu, Yhdysvaltain ulkoministeriö komensi ja uhkasi, että Moskovassa vietettyyn Nuorisofestivaaliin osallistuneet nuoret amerikkalaiset eivät saa mennä Kiinaan, minne heidät oli kutsuttu kiinalaisten nuorten vieraiksi. Washington ei tunnusta Kiinan olemassaoloa! Se elää menneisyyden hurmassa ja siinä hurskaassa toivossa, että sosialistinen järjestelmä luhistuu Kiinassa, ja että Kiinan kansan virkaheitto diktaattori Chiang Kai-shek voi amerikkalaisten aseiden ja dollarien avulla ampua itsensä takaisin Kiinan hallitukseen.

Kaiken tämän johdosta, tai oikeammin sen "oikeuttamiseksi", on Washingtonin toimesta ja aloitteesta levitetty Yhdysvaltain kansalle kaikenlaisia mörköjuttuja Kiinan Kansantasavallasta. Mutta kun ihmiskunnan neljännestä ei saada olemattomaksi, niin amerikkalaisten keskuudessa on viimeaikoina noussut vissiä epäilyä siitä, että onko kaikki se totta, mitä heille on Kiinasta sanottu? Tämän vuoksi ovat monet amerikkalaiset sanomalehtimiehet ja -naiset pyytäneet lupaa matkustaa Kiinaan, voidakseen omakohtaisesti kertoa, mitä siinä suuressa maassa todella on tapahtumassa. Viimeisin näistä Kiinaan pyrkineistä journalisteista on Yhdysvaltain kansan kunnioittaman presidenttivainajan aviopuoliso, mrs. Roosevelt.

Mutta kun Yhdysvaltain hallitus ei halua nähdä totuutta eikä ilmeisesti uskalla antaa Yhdysvaltain kansan itse päästä totuudesta selville, yhdysvaltalaisilta journalisteilta on jyrkästi kielletty oikeus mennä Kiinaan. Olkoon kysymys työväenlehtien tai suurpääoman lehtien amerikkalaisista toimittajista ja kirjeenvaihtajista, he eivät kerta kaikkiaan saa mennä Kiinaan. Yhdysvaltain kansalle on sanottu, että suurta Kiinan kansaa ei ole olemassa tai jos se onkin, koko "Kiina on paha", ja sillä siisti. Kun esim. mrs. Roosevelt pyysi lupaa, että hän saisi mennä Kiinaan jotta hän voisi vertailla Neuvostoliiton ja Kiinan opetuslaitoksia toisiinsa (ei siis Kiinan ja Yhdysvaltain?) ilmeisesti siinä mielessä, että voisi todistaa niiden välillä olevat eroavaisuudet mrs. Rooseveltille sanottiin, että pysy kiltisti kotona tai muuten sinut paha perii.

Näin on tähän asti voitu tässä "Vapaan maailman" johtajamaassa ylläpitää "sanavapautta": hallituksella on "vapaus" sanoa mitä tahansa se haluaa Kiinasta, ja Yhdysvaltain kansalla on "vapaus" uskoa mitä sille suvaitaan sanoa ja sillä siisti. Tämän kauniimpaa esimerkkiä amerikkalaisesta "sananvapaudesta" ei tarvita.

Mutta vaikka Washington voi peloittelun ja uhkauksen avulla kontrolloida suuren rahan kontrolloimien sanomalehtien toimittajat ja kirjeenvaihtajat, niin se ei ilmeisestikään tyydytä Yhdysvaltain tiedonhaluista ja vapautta rakastavaa kansaa. Tämä tuli kouraantuntuvalla tavalla ilmi nyt kun Yhdysvaltain hallituksen ulkoministeriö yritti uhkailun ja peloittelun avulla estää Moskovan Nuorisofestivaaliin osallistuneet nuoret amerikkalaiset menemästä omin silmin katsomaan, että onko Kiina olemassa ja mitä Kiinassa todella tapahtuu. Hallituksensa uhkauksista huolimatta päätti 41 yhdysvaltalaista nuorta vastaanottaa Kiinan nuorten vierailukutsun ja matkustaa Kiinaan.

* * *

Meidän myötätuntomme on näiden amerikkalaisten nuorten puolella. Tämä siitäkin huolimatta, vaikka olemme periaatteessa laillisuuden kannalla. Tosiasia nimittäin on, että mikäli tässä tapauksessa on kysymys lain kirjaimen ja hengen rikkomisesta, niin mikään oikeusvaltio ja oikeuskäsitys ei voi tässä asettua Yhdysvaltain ulkoministeriön ilmeisen laittomuuden puolelle.

Mutta tämä nuorisotapaus palauttaa mieleemme myös erään huvittavan sivuseikankin.

Yleisesti tiedetään, että Yhdysvaltain hallitus suhtautui penseästi myös Moskovassa pidettyyn nuorisofestivaaliin, mutta silti ei amerikkalaisilta nuorilta kielletty oikeutta osallistua siihen. Niinpä nähtiinkin alkuviikolla päivälehtien palstoilla ilmeisesti visseistä piireistä inspiroituja uutistarinoita jossa kerrottiin ilakoiden, että amerikkalaiset nuoret olivat Moskovan festivaaleissa osoittaneet, että he ovat "meiltä ja muut meidän naapurista" kuten tavataan sanoa. Näiden uutistietojen mukaan oli amerikkalaisten valtuuskunnassa ollut pari sellaista nuorukaista, joiden sydämenasiana oli pitää Moskovassa puheita Unkarin verisestä kapinayrityksestä — ja kuten meille kerrottiin, että he saivat vapaasti puhua mitä Yhdysvaltain ulkoministeriö ja sitä säestävä lehdistö oli heille opettanut. Näiden amerikkalaisten nuorten sosialismivastaisia puheita pidettiin näissä uutistarinoissa nuorisofestivaalin tärkeimpänä saavutuksena ja sellaisena tapauksena, että sitä kannatti ilakoida isoiten lehdissä.

Huolimatta siitä mikä tarkoitus oli näiden uutistarinain kirjoittajilla, ne antoivat kuitenkin suurelle yleisölle selvyyden siitä, että Maailman nuorisofestivaaliin osallistui enemmän ei-kommunisteja kuin kommunisteja, vaikka Suuren Rahan lehdet yrittivät epätoivon vimmalla selittää tätäkin samalla tavalla kuin paholaisen sanotaan selittävän Pyhää kirjaa.

Toiseksi näissä uutistiedoissa annettiin vakuuttava tieto siitä, että nuorisofestivaaleissa — ja Neuvostoliiton pääkaupungissa — saivat vapaasti puhua nekin, jotka edustavat kaikkea muuta, muttei nuorisofestivaalin yhteisesti omaksumaa rauhan ja kansojenvälisen ystävyyden asennetta.

Me itsepuolestamme emme näe mitään pahaa siinä, että nämä amerikkalaiset nuoret menivät moskovalaisille puhumaan "järkeä". Mielipiteiden eroavaisuus ei saa eristää eri kansojen nuoria toisistaan.

Mutta jos Washingtonilla oli aihetta iloita näiden nuortensa puheista Moskovassa, niin miksei se voi luottamuksella odottaa, että Pekingiin menevät amerikkalaiset nuoret tulevat pitämään samanlaisia "valistuspuheita" kiinalaisille? Vai pelkääkö Yhdysvaltain ulkoministeriö, että amerikkalaiset nuoret tulevat Kiinan matkalla näkemään jotakin muuta, mitä Yhdysvaltain hallitus on suvainnut Kiinasta kertoa ja jutella?

Vanki läpäisi vahvan seinän haarukan avulla

Campbell's Bay, Que. — Viime keskiviikkona 28-vuotias Robert Amyotte karkasi paikallisesta vankilasta. Hän oli ruokahaarukan avulla irroittanut tiilet 2.5 jalan vahvuisesta seinästä. Poliisi on sitä mieltä, että Amyotte oli ainakin viikon irroittanut tiiliskiviä päästäkseen karkuun. Vartija ei ollut kuullut mitään.

Saatuaan reiän seinään Amyotte oli vuodevaatteistaan tehnyt köyden ja laskenut pihamaalle. Sitten hän oli lankun avulla kiivenyt vankilan muurin yli ja häipyi tietämättömiin.

Hän oli tunnustanut olevansa syyllinen karpinterin sahan varastamiseen ja hänet olisi tuomittu samana päivänä.

Tuhkarokkoa Canadan arktiikan varuslaivalla

Ottawa. — Täällä ilmoitettiin, että tuhkarokkoa on ilmennyt Canadan arktiikan varuslaivalla C. D. Howe.

Laivalla on useita eskimoita palaamassa kotiinsa saatuaan hoitoa etelässä useiden muiden tautien, kuten keuhkotaudin y.m. johdosta.

Canadan lentovoimien taholta ilmoitetaan, että Resolute Bayhin tullaan kuljettamaan tuhkarokkovastaista rokotetta ennenkuin laiva saapuu sinne, jotta voitaisiin rokottaa sikäläiset asukkaat ennenkuin C. D. Howen matkustajat astuvat maihin.

C. D. Howe'lla on hyvä lääkintäosasto, mutta siltä puuttuu mainittua rokotetta.

Lehmä paljasti pontikkatehtaan

Juuka. — Urhea lehmä menetti elok. 7 pnä henkensä paljastaessaan pontikkatehtaan Juuan pitäjässä. Lehmä ryhtyi nautiskelemaan ankkia tynnyristä heti tehtaan löydettyään ja kaatui jonkin ajan kuluttua kuolleena tynnyrin viereen. Ilmoitus tapahtumasta paljasti samalla myös pontikkatehtaan.

Julistettakoon ydinase laittomaksi

Kirj. V. BUROV

Japanilaisen Uraga sataman laiturista irtosi kaksi kalastusalusta ja suuntasi kulkunsa Joulusaarta kohti, jossa Englanti suorittaa ydinasekokeiluja. Laivojen mastoihin ja lipputankoihin oli nostettu julistukset: "Lopetettakoon heti atomi- ja vetypommikokeilut!" "Avomeri on meidän työvainiomme!"

Tällä tavoin japanilaiset kalastajat ilmaisivat kuluvan vuoden toukokuun 25 päivänä vielä kerran Japanin kansan vaatimuksen atomi- ja vetypommikokeilujen lopettamisesta.

Englannissa kohosi samaan aikaan työtätekevien vastalausemielenosoitusten mahtava aalto. Lontoossa ja monissa muissa kaupungeissa oli joukkoluontoisia esiintymisiä kasvavaa atomivaaraa vastaan. Maassa aloitettiin allekirjoitusten keräys vaatimukseen ydinasekokeilujen lopettamisesta.

Viime viikkojen aikana maailman miljoonat ihmiset ovat protestoineet voimakkaasti jatkuvaa ydinasevarustelua vastaan. Yksistään Japanissa on osallistunut vastalausemielenosoituksiin yli kolme miljoonaa henkeä. Ydinasekokeilujen lopettamista vaativat skotlantilaiset kaivostyöläiset ja islantilaiset naiset, Canadan sosiaalidemokraatit ja bulgarialaiset baptistit, Wienin kaupunginhallitus ja Italian parlamentin sosialistinen ryhmä.

Ydinasekokeiluja vastaan ovat esittäneet vastalauseensa ja varoituksensa Länsi Saksan 29 huomatuimpaa tiedemiestä, 25 tunnettua japanilaista fyysikkoa, 2,200 amerikkalaista tiedemiestä, 100 hollantilaista tieteen työntekijää sekä Tshekkoslovakian, Neuvostoliiton, Ranskan, Kiinan kansantasavallan, Belgian ja muiden maiden oppineet.

Tätä atomivaaraa vastaan kasvavan liikkeen vaikutuksesta eräät asiasta kiinnostuneet piirit koettavat väheksyä sitä vahinkoa ja vaaraa, mitä ydinaseen tuotanto ja kokeilu tuo tullessaan.

Mutta tällaiset väitteet ovat räikeässä ristiriidassa niiden lausuntojen kanssa, joita ovat antaneet maailmankuulut tiedemiehet, sellaiset kuin Nobel-palkinnon saaneet Albert Schweitzer, Lines Paulling, Herman Myller ja Frederic Joliot-Curie, saksalaiset atomioppineet Hana ja Weitzseker, Armenian SNT:n tiedeakatemian presidentti Ambartsumjan ja tanskalainen biologi Nils Arley.

Jokin aika sitten oli lehdessä Neuvostoliiton tiedeakatemian presidentin akateemikko Nesmejanovin kirjoitus, jossa oli sanottu, että maanpinnalla ja ilmakehässä on nyt havaittavissa "radioaktiivisten isotooppien, muun muassa strontium-90 ja cesium-137 lisääntymistä" . . . Erikoisen vaarallista on strontium-90. Myrkytetystä ilmasta sekä vedestä ja ravintoaineista (kalasta y.m.) se joutuu ihmisen elimistöön ja synnyttää erilaisia pahanlaatuisia ilmiöitä. On esimerkiksi todistettu, että strontium 90 radioaktiivinen säteily vaikuttaa vahingollisesti ihmisen luustoon, luuytimeen ja vereen, synnyttäen raskaita tauteja. Sitäpaitsi on otettava huomioon säteilyn kielteiset geneettiset seuraukset . . ."

Monet hälyttävät tuntomerkit viittaavat siihen, että tähän asti suoritetut ydinasekokeilut ovat jo synnyttäneet vaaranuhkan ihmisen elimistölle.

Tokion meteorologisen instituutin professori Jasuo Mijake on tiedoittanut, että Joulusaaren luona englantilaisten ydinasekokeilujen tuloksena syntynyt radioaktiivinen tomupilvi on jo kulkenut Japanin ylle ja Tokiossa kesäkuun ensimmäisen kymmeenen päivän aikana olleiden sateiden vedessä on mitattu huomattavaa radioaktiivisuutta. Kesäkuun 17 päivänä japanilaisten tiedemiesten ryhmä ilmoitti, että Japanissa on ihmisten elimistössä havaittu cesiumia-137. Amerikkalaisen meteorologin Laster Martin tiedoituksen mukaan on New Yorkissa maaliskuun 1954 ja tammikuun 1957 välisenä aikana olleiden sateiden vedessä havaittu strontium-90 lisääntyneen 14-kertaisesti.

Latinalaisen Amerikan maiden väestön keskuudessa synnyttävät suurta levottomuutta amerikkalaiset ydinasekokeilut Nevadan autiossa erämaassa. Meksikkolainen aikakauslehti Siempre kirjoittaa, että maan pohjoisosassa asuvaa 10 miljoonaa meksikkolaista uhkaa välittömästi vakava vaara. Lehti edelleen kirjoittaa, että Meksikolla "on oikeus estää nämä kokeilut ja sen on se tehtävä, vaikka niitä suoritetaankin vieraan vallan alueella".

Koko maailma tietää, että atomisota vaatisi miljoonia ihmishenkiä ja autioittaisi maapallon suunnattomia alueita. Tällaisen kohtalon omaksi joutuisivat kiertämättä sellaiset maat, joiden alueella on ulkomaiden sotatukikohtia.

Satojen miljoonien ihmisten ajatuksia askarruttaa nykyään kysymys siitä, millä tavalla voitaisiin nykyinen ja tuleva sukupolvi suojata atomisodan vaaralta. Ihmiskunnan valtaenemmistön tahdon mukaisesti Maailman Rauhanneuvosto on Berliinissä ja Colombossa hyväksytyissä julistuksissaan vaatinut sopimuksen pikaista solmimista ydinasekokeilujen lopettamisesta Yhdysvaltojen, Neuvostoliiton ja Englannin taholta. "Me vaadimme", sanotaan Maailman Rauhanneuvoston vetoomuksessa kaikkien maiden hallituksille, "että hallitukset, joita tämä koskee, lopettaisivat heti kaikki koeräjäytykset ja aloittaisivat pikemmin neuvottelut sopimuksen aikaansaamiseksi kaikkien tällaisten koeräjäytysten kieltämisen suhteen . . . Sopimus koeräjäytysten kieltämisestä . . . avaa tien tämän epäinhimillisen joukkotuhoaseen täydellisesti kieltämiseen ja yleiseen aseistariisuntaan."

Neuvostoliiton ehdotukset tästä kysymyksestä muodostavat reaalisen keinon atomisodan torjumiseksi. Neuvostoliitto on koko ajan vaatinut ydinaseen ehdotonta kieltämistä, sen tuotannon lopettamista ja sen varastojen hävittämistä. Ensiaskeleena tähän suuntaan Neuvostoliiton hallitus ehdottaa ydinasekokeilujen lopettamista.

Ihmiskunnan pelastamiseksi atomisodan vaaralta ja ottaen huomioon länsivaltojen vastahakoisuuden tämän asian suhteen Neuvostoliitto on viime aikoina ehdottanut ydinasekokeilujen lopettamista pariksikolmeksi vuodeksi ja erikoisten kontrollipostien perustamista Neuvostoliiton, Yhdysvaltojen ja Englannin sekä Tyynen meren alueilla. Näiden ehdotusten toteuttaminen edistäisi huomattavasti kansainvälisen jännittyneisyyden lieventymistä ja olisi reaalisena edellytyksenä koeräjäytysten sekä myös itsensä ydinaseen lopulliselle kieltämiselle.

Neuvostoliiton uusien ehdotusten suuri merkitys sisältyy siihen, että niiden toteuttaminen olisi iso askel sen tunnuksen toteuttamisen tiellä, joka nykyään kaikuu maailman kaikkien kansojen kielellä: "Julistettakoon ydinase laittomaksi!"

USAn olutpanimot elävät kriisiaikaa

New York. — Yhdysvaltojen olutpanimot elävät parhaillaan kriisiaikaa. Kieltolain voimaantulon jälkeen lähes 24 vuotta takaperin oli "Valloissa" kaikkiaan 750 olutpanimoa, viisi vuotta sitten oli luku jo pudonnut 336:een ja nyt enää 230. Viime vuoden aikana 34 panimoa joko supisti tuotantoaan tai lopetti kokonaan toimintansa.

Tällä hetkellä on likimäärin 200 panimoa ilmoitettu myytäviksi. Lisääntyneet kustannukset, tuntuvasti pienentynyt kulutus ja joukko muita tekijöitä ovat oluen panemisen kannattamattomuuteen vaikuttavia tekijöitä.

SITÄ JA TÄTÄ

EI USKONUT

— Kuule äiti!

— No mitä, Hannu?

— Miksi vedät tuota kaikkea kasvoihisi?

— Että tulisin kauniiksi tietenkin.

— Mutta äiti . . .

— No?

— Miksi et sitten tule?

Herätyskellosta on iloa vain kerran vuorokaudessa ja silloinkin se aiheuttaa vain harmia.

(Tuntematon filosofi)

"JUHLISTA PARHAIN", SANOTAAN SOOSSA

Sault Ste. Marie, Ont. — Nyt ne kauan odotetut yhteiset suurjuhlat ovat olleet ja menneet. Muistot ovat vain jälellä, ja hyvät muistot jäivätkin. Ne olivat ehdottomasti tarkoitustaan vastaavat juhlat.

Jo vuosia oli suunnittelun alaisena viettää Liitto- sekä musiikkijuhlat yhdistettynä samanaikaisesti. Mutta sopimukseen pääsy ei ollut niinkään yksinkertainen asia.

Mutta kaikki on hyvin kun loppu on hyvin. Kaikki mukana olleet tunnustavat nyt, että ne olivat ehkä parhaat suomalaisten juhlat mitä on täällä Canadassa vietetty. Ja se on lopuksi luonnollinen asia. Canada on siksi laaja maa, että vain aniharvoilla työtätekevillä on työ- ja loma-asiain vuoksi tilaisuus päästä molempiin, eri paikoissa pidettäviin juhliin. Nyt saa olla asiallisesti puhuen kaksissa juhlissa samalla kertaa ja se on kaiken lisäksi rahapussillekin edullista kun saa "kaksi kärpästä yhdellä iskulla".

Se juhlamarssi oli tosiaankin mahtava näky kun kaikki laulajat, voimistelijat ja urheilijat suorittivat soittokunnan tahdin mukaan esiinmarssin.

Entäs sitten ne lukuisat voimisteluesitykset? Ne jättivät mieleenpainuneen vaikutuksen varsinkin siksi kun oli niin paljon nuoria mukana. Eikö miehiä ja poikia saa lainkaan mukaan voimisteluun? Olisi paljon juhlallisempaa kun olisi poikia ja miehiä myöskin mukana näissä riveissä.

Yleisesti pitäisi pyrkiä voimistelua järjestettäessä siihen, että ehdottomasti varmat voimistelijat ovat eturivissä silloin kun voimistellaan musiikin tahdissa. Tämä vain huomautuksena vastaisuuden varalta. Kiitokseni haluankin lausua esityksistänne — ne olivat mainioita. Pitäkää vaan voimistelua etualalla fyysillisen kuntoisuuden hoidossa. Sitä ette ikinä kadu vanhempanakaan.

Oli myös ilahduttavaa nähdä, että niin lukuisa joukko nuoria, melkeinpä lapsia, otti osaa moneen eri urheilulajiin. Jos vain nuorisollemme varataan kunnollinen johto, niin vuosien varrella saadaan aina uutta ja verestä voimaa urheilutoimintaan. On vain katsottava, etteivät loukkaa itseään kovissa harjoituksissa ja kilpailuissa. Varovaisuus ei ole missään pahitteeksi. Hyvä olisi, että olisi aina joku kokeneempi harjoituksiakin seuraamassa.

No, entäs se musiikkipuoli? Kuulee niin usein sanottavan, että "en minä tunne musiikkia", vaan kuinkahan ollakaan. Minä en ole erityinen musiikin tuntija, vaan ymmärrän sentään mikä on kaunista ja sointuisaa. Tykkään tosiaan ja annan suuren arvon soitolle ja laululle, varsinkin kun ne esitetään suurella joukolla. Mikäs on sen kauniimpaa kuin ne kuorojen mahtavat yhteislaulut? En olisi uskonut, että ne yhdistetyt kuoroesitykset voivat olla niin juhlavia.

Entäs sitten se "Maan sävel" kantaatti minkä kuorot ja soittokunta yhteisesti esittivät? Täytyy sanoa, että se oli niin juhlallinen esitys että sellaista kuulee vain aniharvoin. Näki heti, että juhlayleisö nautti siitä esityksestä.

Täytyy antaa tunnustus myös soittokunnalle siitä arvokkaasta lisästä, minkä se juhlalle antoi rikastuttamalla monipuolista musiikkiohjelmaa.

Yleensä näytti siltä, että yleisö seurasi hyvin mielenkintoisesti puheita, tervehdyksiä, sekä urheilu-, laulu- ja soittonumeroita.

Konserttitilaisuus onnistui myöskin erittäin hyvin vaihtelevalla ohjelmalla. Raikuvat suosionosoitukset osoittivat sen, että yleisö tykkäsi arvokkaasta ohjelmasta, mikä esitettiin vielä niin taidokkaasti.

Ja se "häätilaisuus" siellä Työn Puistossa? Tuskin on vielä koskaan täällä Canadassa esitetty näytelmää niin suurelle katsomolle, mitä samaa voidaan sanoa myös konserttitilaisuudesta.

Yhteenvetona voisin sanoa, että ne olivat parhaat ja onnistuneimmat juhlat, mitä on pitkiin aikoihin ollut, jos on ollut lainkaan.

Siellä tavattiin myös paljon vanhoja tuttuja ja uusia tuttavuuksia solmittiin. Yleensä tällaiset suurjuhlat ovat fyysillisesti väsyttäviä ja vaativia, mutta henkisesti ne virkistävät. Tuskinpa on kukaan katunut juhlilla oloaan.

Alkakaapa asianomaiset jo aikanaan tekemään valmisteluja ja järjestelyjä seuraavien juhlien hyväksi. Allekirjoittanut on jo kesälomansa saanut järjestetyksi siksi juhla-ajaksi. Port Arthurissa ne ensi kesänä pidetään. Siellä siis taas tavataan ja juhlissa paiskataan taas kättä. — N. H.

Juttua mätäkuusta

Elämme parhaillaan mätäkuuta, joka alkoi heinäkuun 23 pnä ja päättyy elokuun 23 pnä. Tämä ajanjakso on yksi ikivanhan eläinradan kahdestatoista jaksosta, nimeltään Jalopeura, ja tällöin eletään muka samannimisen tähdistön vaikutuksen alaisena. Aurinko on vuotuisella kierroksellaan saapunut Ravun tähdistön kohdalta Jalopeuran tähdistön alueelle ja vaikka se tosiasiassa siirtyykin siitä pois jo elokuun 11 pnä, on almanakkamme säilyttänyt vanhan vuosituhansien perinteeseen nojaavan merkinnän.

Mutta mistä sitten johtuu nimi "mätäkuu"? Siitäkö, että silloin kaikki mätänee, niinhän yleisesti uskomme. Uskomme, että haavat paranevat hitaasti mätäkuussa ja että tikku sormessa on tällöin paljon vakavampi juttu kuin muina vuodenaikoina. Myös kansanperinne sisältää tähän viittaavia uskomuksia.

Mätäkuu-nimitys muutoin tunnetaan vain Suomessa ja Ruotsissa, muualla maailmassa tämän ajanjakson nimenä on "koiranpäivät", mikä juontaa juurensa aina Kaksoisvirran maan vanhasta kulttuuriperinteestä. Miten "koiranpäivät" suomalaisilla ja ruotsalaisilla ovat muuttuneet mätäkuuksi, siitä kerromme hieman jälempänä, sitä ennen vielä muutamia vanhan kansan käsityksiä mätäkuusta.

MÄTÄKUUN LEIPÄÄN KASVAA KARVA PÄÄLLE

Käsitykseen kaiken mätänemisestä liittyy hämäläisten kielto salvata sikoja tai muita kotieläimiä mätäkuussa, eikä "mätäkuussa saa tehdä lahtia taikka liha tulee matoihin". Varotetaan ottamasta mätäkuussa rakennuspuita, koska niistä tulee lyhytikäinen huone. Silloin leivottu leipä ei tule kestävää, koska siihen kasvaa karva päälle.

KANAKAAN EI SAA POIKASIA

Mutta vieläkin yleisempää on uskomus, että mätäkuussa suoritetut toimenpiteet eivät yleensä ole otollisia, koska ne vaikuttavat tuhoavasti kaikkeen elolliseen ja elottomaankin, mikäli toimenpiteet eivät ole sen luontoisia, että niillä halutaankin hävittää. Kaskenpoltto on siis hyvä suorittaa mätäkuussa, ettei kaski ota vesoja, rikkaruohot on hyvä perata mätäkuussa, samoin mätäkuussa tehty veneväylä kaislikkoon ei helposti kasva uudelleen umpeen. Monivuotisten kasvien istuttaminen ei ole tällöin paikallaan. Mikään ei sikiä eikä kasva, ja niinpä mätäkuussa siinneet vaimot saavat helposti keskosen tai tällöin solmittu avioliitto katkeaa pian. Kanakaan ei tällöin saa poikasia. Kaikki turmeltuu ja kuivuu. Tästäkin on toisinaan etua: mätäkuussa suolatut talvisilakat tulevat hyviä ja kestäviä.

SAA: "JOKO TASAIN TAI HASAIN"

Mitä ilmoihin tulee, niin ainakin mätäkuu, jota nyt elämme, noudattaa erinomaisesti vanhaa käsitystä siitä. Sen mukaan ilmat näet ovat hyvin oikullisia: "Mätäkuu poudalla palaa tai vedellä valaa". Se on siis "joko tasain tai hasain", kuten on sanottu Artjärvellä. Kumpaa eri vuosina on eniten, sadetta vai poutaa, sitä on ennustettu mätäkuun ensimmäisestä päivästä: jos mätäkuu alkaa poudalla, on poutaa runsaasti, jos taas se alkaa sateella, niin sataa". Vnajasta on muistiinpano, jonka mukaan mätäkuuta olisi pidettävä heinäkuun vastakohtana: "Kun heinäkuussa on pouta, niin kyllä mätäkuussa sataa" ja päinvastoin.

Vanha kansa on mätäkuussa enemmän kiinnittänyt huomiota kaiken kuivumiseen ja kuivumalla tärveltymiseen kuin varsinaiseen mätänemiseen, mikä aina liittyy kosteaan.

MÄTÄKUU ALKUAAN KOIRAKUU

Nimi ja uskomukset ovat siis osittain varsin ristiriitaisia. Tästä annetun tieteellisen selityksen samoinkuin näitä vanhoja uskomuksiakin kuvaa Kustaa Vilkuna mielenkiintoisesti kirjassaan "Vuotuinen ajantieto". On selvitetty, että suomalaisen mätäkuu- ja ruotsalaisen rötmonad-nimityksien rinnalla on tavattu myös tuo muualla yksinomainen ja vanha nimitys "koiranpäivät" tai rötdagar" ja että ruotsinkielisen nimityksen takana on alasaksalainen nimitys "rodendage", joka ei merkitsekään "mätäpäivää", vaan "koiranpäiviä". Kun tätä alasaksalaista nimitystä on alettu käyttää myös Tanskassa, on ymmärrettävää, että sen koiraa merkitsevä alkuosa "rode" on siellä helposti sekaantunut tanskalaiseen "mätää" merkitsevään "roden" sanaan. Mätäkuu (rötmonad) ei siis alkuaan olekaan mätäkuu vaan "koirakuu".

Tämän nimen syntyhistorian valossa osoittautuvat siis puheet ja uskomukset mätäkuusta siis enemmän tai vähemmän "mätäkuun jutuksi"! Erinomainen todistus, kuten Kustaa Vilkunakin kirjassaan huomauttaa, nimen jo sanan suuresta voimasta. Nimen leviämiselle on tietenkin luonut pohjaa ja tehnyt sen soveliaaksi seikka, että lämpimänä kesäaikana on tietenkin bakteerien ja pikkueliöiden toiminta vilkasta.

MISTÄ "MÄTÄKUUN JUTTU"?

Mistä sitten on peräisin tuo ilmaus "mätäkuun juttu". Siihenkin antaa perimätieto selityksen. Mätäkuun jutut merikäärmeistä ja muista hirviöistä eivät ole Suomessa erikoisen kansanomaisia, mutta joitakin tietoja meiltäkin on tästä kansainvälisestä kuvittelusta, jonka mukaan kesän kuumin aika on käärmeiden ja kaikenlaisten syöpäläisten siunattua aikaa. Koivistolta on muistiinpano, jossa sanotaan, että uiminen on kiellettyä mätäkuussa, koska meressä on silloin suuria käärmeitä, jotka käyvät kiinni ihmiseen. Veden juominenkin on terveyden kannalta ollut vähemmän suotavaa. Agricolan kalenterissa kielletään tähän aikaan kylpeminenkin — saunassa käynti ja uiminen. Vedet ovat siis olleet vaarallisia mätäkuussa. Kansainvälisen kuvittelun mukaan kaikenlaiset pedot voivat näyttäytyä ihmiselle mätäkuussa. Nykyiset ihmiset laskevat niistä leikkiä. Jutut niistä ja muustakin mahdottomasta ovat niitä hauskoja valheita, joita nimitämme mätäkuun jutuiksi.

PÄIVÄN PAKINA

Ylistyslaulu halveksitulle – mateelle

"Ruma" made kuten komea hevonenkin on meidän "kunniallisten" canadalaisten mielestä ruoaksi kelpaamaton. Ja mikäli jotkut meistä ovat madekeitolle arvon antaneet, niin siitä on luovuttu aina silloin kun on ollut "parempaa" kalaa saatavana.

Tietosanakirjatkin — niin puhtaasti "tieteellisiä" kuin ovatkin — antavat mateesta kokonaan vastakkaisia käsitteitä. Suomen "Pieni Tietosanakirja" sanoo, että mateen "mäti on herkkua, liha tuoreena herkkua, kesälläkin syötävää . . ."

"Consolidated Encyclopedia" sanoo, että "mateet valmistetaan markkinoita varten joko suolaamalla tai halkaisemalla ja kuivaamalla. Se on arvossa — mannermaalla".

Mutta nyt näyttää siltä, että pääasiassa mateen rumaan ulkonäköön perustuvat ennakkoluulot saavat luvan väistyä tosiasiain tieltä.

Eli toisinpäin kuten eräs tunnettu kirjailija huomautti kauneuskuningattaria ylistettäessä: "Moni ihanan kaunis omena voi olla sisältä mätä."

Eihän sipuli ole huono sen tähden, että se aiheuttaa kyynelvirtoja kuorijalle? Päinvastoin tiede on viimevuosina todennut senkin, mistä meidän isovanhempamme olivat "kokemustensa perusteella" ehdottomasti vakuuttuneita — sipulilla on eräitä parantavia lääkeominaisuuksia! Nyt sanotaan esi-isiemme olleen oikeassa siinäkin, että mateen mäti on sekä herkkua että lääkettä, kuten allekirjoittaneen vanha ja viisas vaari tapasi sanoa.

Näyttääkin siltä, että oikeassa oli ystävämme Leino, joka eräällä "kalastusmatkalla" selitti, että maailman parhaita herkkuja ovat: karhun kämmen, muusin turpa ja mateen mäti."

Mutta menkäämme asian ytimeen: Ontarion maakuntahallituksen maiden ja metsien departmentti julkaisee teknillisesti mainiosti toimitettua ja kuvitettua "Sylva"-nimistä julkaisua jonka heinä-elokuun numerossa on omistettu kokonaista seitsemän sivua käsittävä kirjoitus alussamainitulle ja yleensä halveksitulle mateelle. Kirjoittaja H. H. MacKay toteaa ensin, että made on ainoa turskan sukulaiskala suolattomassa vedessä, että näitä pohjakaloja on runsaasti Ontarion kaikissa järvissä, ja että sitä kohtaan on aiheettomasti paljon ennakkoluuloja, joista sietäisi päästä eroon, sillä made on kuulema loppujen lopuksikin hyvä ruokakala.

Artikkeli selittää mielenkiintoisella tavalla mateen elämää syntymästä vanhuudenpäiville saakka, sen elin- ja ravitsemistapoja sekä kaupallista arvoa. Rajoitetun tilan vuoksi — mutta piintyneitä ennakkoluuloja kolkutellaksemme — lainaamme H. H. MacKayn artikkelista vain niitä kohtia, missä puhutaan pääasiassa mateen lihan arvosta ihmisruokana. Lainaamme siis seuraavaa:

— Mateen ruoka-arvo on ollut vuosikausia kiistanalaisena kysymyksenä ja aivan viimeaikoihin asti on yleinen mielipide ollut kielteinen. Euroopassa on mateella suuri arvo ja sillä on markkinoilla hyvä menekki. Yleinen ennakkoluulo mateeseen perustuu sen epämiellyttävään näköön. Olisi tehtävä kaikki mahdollinen tämän ennakkoluulon hävittämiseksi, sillä mateen liha on valkoista ja maukasta sekä yhdenarvoista minkä tahansa paremmin tunnetun kalan kanssa . . .

. . . Mateen maksasta valmistettu öljy on havaittu vitamiinipitoisuudeltaan samanlaiseksi sen öljyn kanssa mitä valmistetaan suolaisesta vedestä saatavan turskan maksasta (Turskan maksasta valmistetaan kalanmaksaöljyä — eli "cod liver oil" — K) . . .

"Kesällä 1930 suoritti mr. Hugh Branion M.A. (on nyt ravintoarvokysymyksiä käsittelevänä professorina Ontarion maatalouskoulussa Guelphissa — K) tutkimuksia siitä, miten saataisiin made markkinoille hyvänä ja ravintopitoisena ruokatavarana. Seuraavassa on lainauksia mr. Branionin raportista:

. . . Miss Margaret Templin (Toronton yliopiston taloustiedeosastolta) tiedoitti, että made on hyvin maukasta, mureata, mehukasta ja että sen maku on hyvä. Keitetystä mateesta valmistettu kalalaatikko (fish loaf) on yhtä maukasta kuin turskasta valmistettu. Hän valmisti mateesta myös "kalapullia" ja sanoi niiden olleen yhtä tuoreita, maukkaita ja hyviä kuin turskasta tehdyt, tai parempiakin. Mateen vastenmielisen näön vuoksi miss Templin oli kuitenkin sitä mieltä, ettei madetta voida luonnollisessa muodossa — (siis mateena) — K) — saada kaupallisesti onnistuneeksi tavaraksi, mutta jos se valmistetaan fileeksi, ja jos sitä myydään jonkun tavaramerkin nimissä . . . ei ole mitään syytä, miksei siitä tulisi pidetty kauppatavara . . .

Mateita lähetettiin myös useihin koteihin kaupungissa missä perheenemännät käyttivät ne keittämällä, paistamalla, pariloimalla ja höyrykeittämällä. Joissakin tapauksissa nämä mateet tehtiin fileeksi. Kaikki ilmoittivat, että made oli hyvin maukasta.

Myös mateen maksalla on markkinamahdollisuuksia. Mateen maksa on suurikokoinen, noin 10:s osa koko mateen painosta. Mateen maksasta tehtävää soppaa jne, varten on hyviä ohjeita . . . Miss Templin osoittaa, että mateen mäti on herkkua . . .

Nyljettyjä ja puhdistettuja mateita annettiin Toronton moneen ravintolaan ja hotelliin. Niiden kokkeja pyydettiin valmistamaan ruokaa mateesta ja ilmoittamaan sitten havainnoistaan. Seuraava lainaus osoittaa näiden asiantuntijain yleisen mielipiteen: 'Minulle lähettämänne made oli mainio ja voi kilpailla minkä tahansa kalan kanssa, mitä olen kalatukkukauppoista saanut.'

. . . Selkärankaa lukuunottamatta made on ruodoton ja siksi voidaan siitä tehdä mainiosti fileeta. Sitä voidaan suolata, kuten suolataan meriturskaa ja sen on yhtä hyvää (turskasta tehdään mm. suomalaisherkkua lipeäkalaa — K.) . . . Joissakin tapauksissa on mateita savustettukin hyvällä menestyksellä . . .

Kirjoittaja otti mateen maksan öljyä välittömällä höyrymenetelmällä mitä käytetään turskan öljyn eristämisessä lääketarkoituksia varten. Tämän (mateen) öljyn määrä, väri ja maku kilpailee menestyksellisesti turskan maksasta otetun öljyn A-vitamiinipitoisuuden kanssa. Mateen maksan öljyssä on myös yhtä paljon tai enemmänkin D-vitamiinipitoisuutta kuin turskan maksasta otetussa öljyssä . . . Tri Marlatt, joka samanaikaisesti suoritti tutkimuksia Wisconsinissa, sanoo raportissaan, että "mateen maksaöljy voidaan rinnastaa turskan maksaöljyn kanssa antirasiitti-vitamiinien saantilähteenä . . ."

Tästä näkyy, että ystävämme Leino ei taitanut olla totuudesta kaukana kun hän luokitteli runsaudestaan tunnetun mateen mädin harvinaisemmin saatavissa olevien herkkujen, karhun kämmenen ja muusin turpalihan kanssa.

— Känsäkoura.

Salsola kukisti Ibbotsonin — haamuaika jäi syntymättä

Pentti Rekola juoksi 200 metrin kärkiajan — Saksan Ravenstein 3,000 m. 8.18,0

Helsinki. — Viime sunnuntaina pidettiin Turussa kansainväliset yleisurheilukilpailut pilvipoutaisen, mutta tuulisen sään vallitessa. Kilpailujen päälajeina oli 200 metrin ja mailin juoksut. 800 metrin lähtöviivalle ei kuitenkaan ilmestynyt amerikkalainen Tom Courtney, vaikka hän oli kahdella sähkeellä ilmoittanut saapuvansa. Tämä oli jo toinen kerta tänä vuonna, kun Courtney petti turkulaiset.

Mailin juoksussa käytiin ankara kilpailu Salsolan ja englantilaisen maailmanennätysmiehen Derek Ibbotsonin kesken. Haamuraja jäi kuitenkin kovan tuulen takia alittamatta. Pentti Eräkare oli taaskin vetäjänä 1,200 metriin asti, jolloin hän jäi sivuun ja Ibbotson siirtyi kärkeen Salsola ja Vuorisalo kannoillaan. Viimeisen kierroksen takasuoralla yritti Salsola Ibbotsonin ohitse, mutta ei päässyt. Loppusuoran auettua Salsola kiri johtoon, Ibbotsonin puhaltaessa aivan niskaan. Vuorisalon oli tällä kerralla jäätävä. Ajt.:

1) O. Salsola 4.00,2, 2) D. Ibbotson 4.00,3, 3) O. Vuorisalo 4.03,1, 4) R. Nieminen, 4.19,0.

800 metrin voitti englantilainen Derek Johnson ajalla 1.49,9. Espanjalainen Thomas Barris sijoittui toiseksi 1.51,8. T. Kontio oli kolmas ajalla 1.52,4.

Sunnuntaina oli myöskin Imatran Jyskeellä kansainväliset yleisurheilukilpailut. Kilpailuihin osallistui useita ulkomaalaisia ja myöskin omia tekijämiehiä. Parhaimpia tuloksia saavutettiin seuraavissa lajeissa:

800 m: 1) J. Paterson, Englanti 1.49, 2) E. Balducci, Argentiina 1.50,3, J. Kakko 1.50,8.

Pituushyppy oli J. Valkaman heiniä tuloksella 7.24.

3,000 metrin juoksu oli kilpailuna hyvä, joskaan huippuaikoja ei saavutettu. Juoksun voitti Itä-Saksan G. Havenstein ajalla 8.18,0. Toinen itäsaksalainen, S. Janke sijoittui toiseksi ajalla 8.20,8, minkä ajan sai myöskin kolmanneksi sijoittunut Englannin G. Everett. Vielä Hannu Postikin sai saman ajan.

Keihäässä kamppailivat paremmuudesta Puolan Sidlo ja O. Kauhanen. Sidlo voitti kilvan tuloksella 77.03. Kauhasen paras heitto kantoi 74.08.

Kuulantyönnön voitti R. Koivisto 15.94 kantaneella työnnöllään.

200 metrin juoksussa tekaisi P. Rekola kesän kärkituloksen 21,6. Argentiinan Bönhoff oli toinen ajalla 22,1.

E. Landström voitti seiväshypyn 4.30 tuloksella ja USA:n Backus moukarin 57.51 tuloksella.

★ *Halpoja koviin kansiin sidottuja*

KIRJOJA

VÄINÖ LINNA, "Tuntemattoman sotilaan" maailmankuulu kirjoittaja on uusinut vuonna 1948 ensimmäisenä painoksena ilmestyneen teoksensa

MUSTA RAKKAUS

212 sivua — Hinta sid. $3.00

"Musta rakkaus" on romaani suuresta, tuhoavasta intohimosta, työläiskorttelissa tapahtuva Othellon-tarina. Kirjan päähenkilöinä ovat leskeksi jääneen työläisen ainoa tytär Marjatta ja varaton tekniikan opiskelija Pauli, jotka sattumalta tutustuttuaan rakastuvat toisiinsa sokeasti.

Eino Koivistoinen:

MEREN TYTÄR

Kertomus valtameriltä.

253 sivua — Hinta sid. $1.50

Gunvor Fossum:

PELOTON TYTTÖ

Aurinkoinen ja reipas kirja.

231 sivua — Hinta sid. $1.75

Gunvor Fossum:

HYMYSUU

181 sivua — Hinta sid. $1.75

Tämän aurinkoisen kertomuksen tapahtumat liikkuvat norjalaisessa pikkukaupungissa ja sen lähimmässä ympäristössä. Päähenkilönä on veikeä, hyväntuulinen koulutyttö, "Hymysuu", joka virkein silmin seuraa aikuisten edesottamuksia ja lausuu heistä huvittavan nasevia arvostelujaan.

Elsa Carlsson:

PITKÄ PÄIVÄTYÖ

Kiehtova romaani — naisille ja nuorille tytöille.

221 sivua — Hinta sid. $1.50

Pierre Andrezel:

KONTON TIE

Tämä romaani perustuu tositapahtumaan.

285 sivua — Hinta sid. $1.50

ILOISEN LAULAJAN KIRJA

258 sivua — Hinta sid. $2.25

206 laulua ovat kaikki aakkosjärjestyksessä ja varustettu yksiäänisin nuotein.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

Box 69, Sudbury, Ontario

Uusi 440 j. aitojen maailmanennätys

Oslo. — Äskeisissä yleisurheilukilpailuissa saavutti amerikkalainen Josh Culbreath 440 jaardin aitajuoksussa uuden maailmanennätyksen 50,5. Entinen ennätys 50,7.

Hyppytaso parantunut huomattavasti N-liitossa

Vielä pari vuotta sitten oli Neuvostoliiton korkeushyppyennätys siinä parin metrin paikkeilla ja korkeushyppyä sanottiinkin yhdeksi neuvostourheilijain heikoimmaksi lajiksi. Melbournen kisojen edellä alkoivat tulokset kuitenkin parantua ja Kashkarov kohotti ennätyksen 2.10:een.

Ennätys pysyikin siinä, kunnes muutama viikko sitten Helsinki-Leningrad yleisurheiluottelussa Stepanov nosti sen kerrassa maailmanennätykseen 2.16. Vähän sen jälkeen Moskovan festivaalikisoissa hyppäsivät Stepanov ja Kashkarov kumpikin 2.13 ja viikko sitten Kashkarov taas 2.14. Tällaisiin tuloksiin ei maailmassa ole kukaan muu tänä vuonna päässyt. Amerikkalainen neekeri Dumas on viime vuonna saavuttamallaan 2.15 tuloksella edelleen maailmantilastossa toisena. Ensimmäisen kerran on nyt korkeushypyn maailmanennätys livahtanut amerikkalaisten käsistä.

Mainittakoon, että Neuvostoliitolla on vielä muitakin kahden metrin ylittäjiä. Sitkin on aivan äskettäin hypännyt 2.07 ja ainakin pari kolme muuta yli kaksi metriä.

Myöskin seiväshypyssä alkavat neuvostoliittolaiset päästä vähitellen maailman kärjen tuntumaan. Äskeisissä festivaalikisoissa Bulatov ja Tshernobai ylittivät riman sen ollessa 4.50 korkeudessa. Se puuttuu 5 senttiä kreikkalaisen Roubanisin, Melbournen pronssimiehen, Euroopan ennätyksestä. Amerikkalaiset ovat vielä askeleen edellä, mutta eivät enää saavuttamattomissa.

Elektroniaivot raitiovaunuille

Göteborg. — Göteborgn raitiotiet kokeilevat elektroniaivojen ohjaamia vaunuja.

Kaikki yksityiskohdat, jotka tavallisissa vaunuissa toimivat paineilmalla tai vacuumjärjestelmällä, hoidetaan elektroniaivojen avulla. Vaunujen turvallisuus lisääntyy täten huomattavasti, koska kuljettaja voi kokonaan keskittää huomionsa liikenteeseen. Esimerkiksi jarrutuksessa elektroniaivot antavat sekunnin millijoonasosassa parhaan jarrutustehon ottamalla huomioon pyörien ja kiskojen välisen kitkan.

— Lienee ensimmäinen kerta maailmassa, kun mikään ajoneuvo on varustettu tällaisella laitteella, sanoo Göteborgin raitioteiden johtaja Sixten Camp. Ensimmäiset uudella järjestelmällä varustetut vaunut toimitetaan vuoden lopussa.

Olavi Vuorisalo on kaikkien aikojen kymmenes "haamu"

Olavi Vuorisalon juostua keskiviikkona Naantalissa mailin ajassa 3.59,1 on hän kaikkien aikojen maileritilastossa tällä hetkellä kymmenentenä. Maileritilanne 8. 8. 1957:

3.57,2	Derek Ibbotson	Englanti
3.58,0	John Landy	Australia
3.58,6	Jim Mailey	Australia
3.58,7	Don Bowden	USA
3.59,0	Ron Delaney	Irlanti
3.59,0	Laszlo Tabori	Unkari
3.59,0	Chris Chataway	Englanti
3.59,0	I. Rozcavölgyi	Unkari
3.59,0	M. Lincoln	Australia
3.59,1	Gunnar Nielsen	Tanska
3.59,1	S. Jungwirth	T:slovakia
3.59,1	Olavi Vuorisalo	Suomi
3.59,3	Ken Wood	Englanti
3.59,3	Dan Waern	Ruotsi
3.59,4	R. Bannister	Englanti
3.59,8	Brian Hewson	Englanti

Perheen nuoremmille

Anita Has Been Having A Grand Time

Hello Setä,

We are having a good time in Fitchburg. One day we went to the Old Mill Restaurant to eat. It was made from an old mill that was built in 1760. It's a beautiful place with a pond, ducks, geese and swans.

Another day we went to the famous Cathedral of the Pines established in honor of a dead soldier. It is an outdoor church. The alter is made of stones from various countries of the world.

One Monday we visited a paper mill where my cousin's husband showed us around. It was an interesting process and we saw the whole thing.

Last Wednesday we drove up to the top of Wachusett Mountain. It is not a very high mountain as it is only 2,018 feet high. But the scenery is beautiful.

The weather here is rainy. What is it like in Sudbury? That's all for this time. I hope the people in Webster's Corners are feeling fine.

Anita Hyvari,
Webster's Corners, B. C.

Anita Visited New York And all the Sights

Hello Setä,

Here I am writing again from Fitchburg, Mass. We just got back from New York City. We left Saturday morning for Rhode Island with my aunt and uncle to visit some of their friends. In going there we went through Connecticut. After that we went to New York City and it took 3½ hours. The first day there we went to Central Park. We saw all of the animals. For the first time in my life I saw a real live camel. After that we went up to the observatory on the 102nd floor. From there we could see all of New York. It was wonderful.

The next day we went to Radio City and the Music Hall. In the Music Hall we saw the movie "The Prince and the Showgirl" starring Marilyn Monroe and Laurence Olivier. There was a very good floor show. As for the Music Hall, it was very beautiful and magnificent. Words cannot describe it.

We also saw the United Nations Building and the Chrysler Building which is the second tallest in New York. Then we saw Times Square where I bought a Vancouver newspaper.

All in all we had a wonderful time. We left in the morning and got back the same afternoon.

Anita Hyvari,
Webster's Corners, B. C.

Mailin juoksun kehitys Suomessa:

4.10,4 Paavo Nurmi		1923
4.09,4 Ilmari Taipale		1950
4.04,0 Denis Johansson		1953
4.03,0 Olavi Salsola		1956
4.00,6 Olavi Vuorisalo		1957
3.59,1 Olavi Vuorisalo		1957

Jimmy Got Up Bright An Early to Write

Dear Setä,

How are you? I'm fine. Has it been raining there a lot. It has been raining here a lot in the last two weeks. It hasn't been too warm here this year. Is it warm there, Setä?

The lake is good for swimming when it is calm but when the waves come it gets cooler.

I was picking raspberries for awhile and I picked three or four crates. I got four or five dollars for picking them.

Right now we have ten pounds of butter made from goat's milk. We haven't got so much cottage cheese because we haven't been making it so often. The milk can't go sour because we have a refrigerator.

I started writing this letter at 6:30 this morning. I guess that's all because I have to eat now.

Jimmy Lamb,
Trepanier, B. C.

Toimittajasetä juttelee

Haloo tytöt ja pojat!

Setä oli välillä viikon lomalla ja osastomme jäi viime viikolla julkaisematta. Kirjeitä oli kyllä kaksi Anitalta, mutta lähtökiireissään Setä ei huomannut niistä mainita toisille toimittajille ja niin ne jäi julkaisematta. Setä pyytää Anitalta anteeksi kun hänen kirjeensä julkaiseminen on luvattomasti viipynyt. Kirjeitä on saapunut myös Anna-Liisalta ja Jimmyltä. Kiitos kirjeistänne.

Ne suurjuhlat ovat nyt ohitse ja kaikki ovat palanneet kotiinsa juhlilta. Sedälle kävi juhlilla niin ikävästi, että muiden kiireiden ohella hän ei muistanutkaan kutsua lapsia poppia juomaan. Onneksi Judy ja Shirley Mackie Weller Parkista kuljettajina tulivat Sedän puheille ja Setä tapasi Margaret Hamalaisen Port Arthurista ja Mary Anne Makelan Torontosta, joten tulihan sitä vähän rupateltua.

Setä tykkäsi kovasti juhlista ja varsinkin lasten kilpailuista. Lasten viesti oli tavallista jännämpi ja voitto tällä kertaa meni Beaver Laken Jehun mainioille juoksijoille, vaikka heitä oli ahdistamassa useita muita joukkueita. Taitaakin olla ensimmäinen kerta kun Jehun joukko on mestaruuskilpailuissa voittanut tämän tärkeän viestin. Juoksijat saivat nyt vuodeksi haltuunsa Karl Lehdon lahjoittaman komean kiertopalkinnon ja sen lisäksi henkilökohtaiset palkinnot.

Lapsia nähtiin myös voimistelijain joukossa ja ohjelman esittäjinä ja hyvin kaikki oli valmistautuneet juhliin. Kaikki kilpailijat eivät kuitenkaan päässeet palkinnoille, sillä palkintoja jaetaan vain voittajille. Siitä syystä on syytä pitää mielessä, että suurjuhlaa pidetään ensi kesänä Port Arthurissa urheilukilpailuineen ja niitä varten olisi jo alettava harjoitukset. Siis muistakaa osallistua kaikkiin syyskesän kilpailuihin. — Toimittajasetä.

200 rajuilman uhria Japanissa

Tokio. — 200 ihmisen pelätään menettäneen henkensä Japanin keskiosissa raivonneen rajuilman aikana, jolloin kaatosade aiheutti kolmisenkymmentä maanvyörymää. Pelastusmiehistö on siirtämässä turvaan tuhansia hätään joutuneita, mutta yli 10.000 henkilön kerrotaan edelleen olevan vaaravyöhykkeellä. Tulvat ovat katkaisseet kaikki yhteydet pahimman hävityksen kohteeksi joutuneilla seuduilla.

Liittojuhlafilmi valmistui ennätysajassa

Sudburyssa elok. 3—4 päivinä vietetyistä Liitto-, laulu- ja soittojuhlista otettu värielokuva esitettiin Timminsissä jo seuraavana perjantaina, 9 p. ensi kertaa yleisölle. Filmissä nähdään mm. komea juhlamarssi, yhteisvoimistelua, urheilua, kuorot, värikäs mustalaistanssi ja ehkä kaiken huippukohtana valikoituja kohtauksia lauantai-illan juhlanäytelmästä "Häät Rymättylässä". Tämä lyhytkuva herättää erikoista mielenkiintoa kaikkialla missä sitä esitetään elokuvan "Evakko" lisäkuvana, jonka esitys Sudburyssa on Finnish-haalilla syysk. 2 p.

Arkut vaihtuivat — vainajat joutuivat vääriin hautoihin

Savonlinna. — Ruumisarkut vaihtuivat perjantaina, elokuun 9 pnä Ylämaalla ja "väärä" vainaja oli siunattava uudelleen. Harvinaisluontoinen tapaus aiheutui hautausviranomaisten huolimattomuudesta heidän sotkiessa toisiinsa kaksi ruumisarkuissa olevaa vainajaa.

Sade pilasi Anna-Liisan syntymäpäiväkutsut

Haloo Toimittajasetä!

Tänään minä täytän yhdeksän vuotta. Aamulla herätessäni ulkona satoi ja minä olin pahoillani kun minun suunnittelemani syntymäpäiväkutsut menivät osittain myttyyn. Olin ajatellut viettää syntymäpäivääni Lindan ja pikkusiskojeni kanssa meidän pihassamme olevassa teltassa, joka on meidän leikkimökkimme. Mutta se ei pidäkkään vettä ja meidän oli oltava sisällä, eikä se ole niinkään hauskaa.

Täällä on ollut kauniita ilmoja ja minä olen ollut paljon uimassa. En ole vielä oppinut montaakaan sanaa englantia. Minun tyttöystäväni Linda puhuu vain englantia ja minä opin häneltä joka päivä uusia sanoja.

Toivon kaikille lastenosaston lukijoille hauskaa loppukesää.

Anna-Liisa Järvisho,
Atikokan, Ont.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Viime sunnuntaina pidetyssä työväen kesäjuhlassa Iskun puistossa jaettiin lahjapalkintoja seuraavasti: Ensimmäinen palkinto numerolle 1822, toinen palkinto numerolle 4003 ja kolmas palkinto numerolle 2764. Palkinnot on saatavissa International osuusliikkeessä.

Samassa tilaisuudessa annettiin vanhimman läsnäolleen avioparin palkinto mr. ja mrs. P. Kraftille, vanhimman poikamiehen palkinnon sai 70-vuotias Jalmar Lehto, suurimman läsnäolleen perheen palkinto meni Winnipegistä vieraana olleelle, jne.

* * *

Amerikkalainen sirkus oli täällä koko viime viikon. Se vei jokaiselta käsirahat, joten nyt monikin sanoo olevansa hiukan lyhkäisenä. Kaikenlaiset onnenpyörät lypsivät lakkaamatta. Osanotto porttitikettien mukaan laskettuna oli tänä vuonna 156,782 verrattuna 135,000 viime vuonna.

* * *

Kolmen seuran yhteiset urheilujuhlat on siis ensi sunnuntaina, elok. 18 p. Iskun parkissa. Ilmasuhteet muuttuvat nopeasti syksyiseksi, joten voidaan tätä pitää ainakin viimeisen edellisenä ulkojuhlana. Tulkaa siis nauttimaan kaikesta mitä esitetään ja tarjotaan. Terve näkemiin. — ATH.

Avaruuspalloja satelliittien lisäksi

Washington. — Ryhmä amerikkalaisia tiedemiehiä toivoo voivansa lähettää syksyllä joukon pieniä parin kilon painoisia avaruuspalloja ilmakehän ylimpiin kerroksiin. Näiden avaruuspallojen avulla tutkitaan raketteja, jotka geofysikaalisen vuoden ohjelman mukaan kuljettavat varsinaisia satelliitteja. Asiantuntevalta taholta ilmoitetaan, että nämä pienet avaruuspallot lähetetään ilmaan ensi marraskuussa ja ne kiertävät maapalloa parin viikon ajan. Ne varustetaan radiolähettimillä, mutta niissä ei ole sellaisia monimutkaisia varusteita kuin "oikeissa", kymmenen kilon avaruuspalloissa.

Rooma hikoilee helleaalloissa

Rooma. — Roomalaiset hikoilivat maanantaina tämän kesän kuumimmissa helleaalloissa lämpömittarin noustessa 100 asteeseen (F) ja lämpimän etelätuulen puhaltaessa Afrikasta.

Honolulu. — Sunnuntaina nousi täällä lämpömittari 90 asteeseen ja viranomaiset sanoivat, että se oli Honolulun tunnetun historian kuumin päivä.

Muscatin sulttaani väittää kapinan päättyneen

Manama, Bahrein. — Muscatin sulttaani julisti täällä virallisesti, että Omanin kapina brittiläisimielistä maan hallintaa vastaan on päättynyt.

Hän kiitti Britanniaa sen antamasta avusta ja lupasi, että hän tulee tekemään kaikkensa taloudellisten olosuhteiden kehittämiseksi sisämaassa, mikäli rajoitetut varat antavat myöden.

(Joissakin piireissä käsitetään, että tällä tarkoitetaan läheisempiä kauppa- ja taloudellisia suhteita Britanniaan.)

Valmistetussa lausunnossaan Britannian puolustusministeri Duncan Sandys sanoi pysähtyessään täällä matkallaan lentoteitse Australiaan: "En epäröi ollenkaan sanoessani, että tilannetta on käsitelty mitä erinomaisemmalla tavalla. Poliittisten ja sotilaallisten osapuolien yhteistoiminta on ollut kaikkea sitä mitä on voitu toivoakin ja on erinomainen esimerkki siitä miten tällaisia poliittis-sotilaallisia toimenpiteitä tulisi käsitellä."

P. W. VIIKERI

Suom. Silmälasispesialisti

SILMIEN TARKASTUSTA

38 Sandford Ave., Toronto, Ont.
Puhelin HA. 1260

Vastaanotto:
Joka toinen ja neljäs keskiviikko kuukaudessa kello 2—8.

MATKOJA

LAIVALLA — LENTÄEN — JUNALLA tai BUSSILLA

Erikoisia halpoja 16 päivän huvimatkoja lentäen.

Voitte matkustaa meidän vähittäismaksu suunnitelman avulla, ainoastaan 10 pros. käteen.

Seuramatkoja Miamiin, Jamaicaan, Nassauhun, Bermudaan, Mexicoon y.m.

Lisätietoja varten soittakaa tai kirjoittakaa meidän Miss Pontson'ille.

VAKUUTUKSIA

Neuvotelkaa kanssamme tarvitessanne minkälaista vakuutusta tahansa itsellenne, kodillenne tai liikkeellenne.

Täsmällinen ja luotettava palvelus palo-, auto-, varkaus-, vastuuhenki-, tapaturma- ja sairaus-, tai mitä muita vakuutuksia tarvinnettekin.

Tiedustelkaa meiltä uuden "Kaikki yhdessä vakuutuksessa" hintoja, sopiva talon omistajille ja vuokralaisille.

Voitte käyttää meidän mukavaa vähittäismaksutapaa vakuutuksia maksaessanne.

Lisätietoja varten soittakaa tai kirjoittakaa meidän Mr. Nummiselle.

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO

697 Bay Street — Puh. EM. 6-9488 — Toronto 2, Ontario

KIRJ. TRI VÄINÖ PENSALA

Poliota havaittu kaikkilla maapallolla

Vaikka poliotilanne tällä hetkellä Suomessa näyttää jokseenkin hyvältä, lisääntyy poliotapausten määrä yleensä heinäkuun lopulla. Tämän valkeasti todettavan ja oireiltaan epämääräisen taudin olemusta, tartuntaa, leviämistä ja hoitoa käsittelee artikkelisarjamme, josta nyt julkaisemme ensimmäisen osan ja jonka on kirjoittanut tohtori Väinö Pensala. Tämänpäiväisestä osasta saamme tietoja polion historiasta, sen esiintymisestä Suomessa sekä itse poliovirukesta. Seuraavissa osissa käsitellään polion tartuntaa, taudin oireita ja ilmenemismuotoja, hoitotoimenpiteitä ja tartuntaa.

Vaikka polio eli lapsihalvaus on lähinnä vasta viime vuosikymmenien aikana tullut meidän kaikkien tietoisuuteen selvänä käsitteenä, lääketieteellisesti ja yhteiskunnallisesti merkitsevänä tautina, ei kuitenkaan ole kysymys uudesta sairaudesta, sillä jo muinaisessa Egyptissä on melko varmasti esiintynyt poliota. Muinaistieteellisissä tutkimuksissa on näet löydetty korkokuvia, jotka ilmeisesti esittävät poliopotilaita. Vanhin tällainen kuva on n. vuodelta 2000 e.Kr. Lääketieteen historiassa mainitaan yksityisiä poliotapauksia 1700- ja 1800-luvuilta. Varsinaisia polioepidemioita tunnetaan kuitenkin vasta 1800-luvun loppupuolelta. Ensimmäiset suuret polioepidemiat alkoivat Skandinaviassa. Niinpä ilmoitettiin v. 1905 Ruotsissa noin 1000 ja Norjassa noin 900 poliotapausta. Kuitenkin esiintyi polioepidemioita muissakin maissa, kuten Yhdysvalloissa, Canadassa, Australiassa ja Uudessa Seelannissa. Viime vuosikymmenien aikana on näissä maissa ja muuallakin esiintynyt erittäin paljon polioepidemioita. Niiden esiintyessä vain lauhkean vyöhykkeen alueella tehtiin aluksi johtopäätös, että polio on yksinomaan lauhkean vyöhykkeen tauti. Myöhemmät tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, ettei näin ole asianlaita, vaan polio on yleinen muuallakin, esim. troopillisissa maissa. Se on tauti, joka on levinnyt yli koko maapallon.

Tunnettu tosiasia on, että poliota esiintyy epidemiana tai ainakin tavallista runsaammin lämpimän vuodenajan jälkeen eli pohjoisella pallonpuoliskolla, kuten meillä, loppukesällä ja syksyllä. Miksi näin, on toistaiseksi vielä selvittämättä.

Tilastot osoittavat, että epidemioilla on taipumusta levitä maasta toiseen, joten ne esiintyvät perättäisinä vuosina maantieteellisesti toisiaan lähellä olevissa maissa. Samalla paikkakunnalla poliota esiintyy joko epidemiana tai tavallista runsaammin n. 5—8 vuoden väliajoin.

Äskeiset polioepidemiat ovat Pohjoismaissa olleet v. 1952 Tanskassa, jolloin todettiin n. 3000 halvausmuotoista poliotapausta, sekä seuraavana vuonna Ruotsissa, jossa vastaava luku oli n. 2500. Meillä Suomessa ei tähän mennessä ole esiintynyt selvää yleisepidemiaa, mutta vuosina 1939, 1940, 1945, 1954 ja 1957 oli poliota tavallista runsaammin. Paralyyttisten eli halvausmuotoisten poliotapausten määrä oli koko maassa muina kyseisinä vuosina n. 600, mutta v. 1945 lähes 800. Lisäksi on ollut paikallisia epidemioita. Pahin niistä esiintyi Ahvenanmaalla v. 1953, jolloin siellä todettiin kaikkiaan 56 poliotapausta. Halvausmuotoisten poliotapausten määrä on vaihdellut eri vuosina melkoisesti ääriarvojen ollessa 41 (v. 1942) ja 794 (v. 1945). Keskimäärin on vuosittain esiintynyt n. 312 poliotapausta eli 7,4 tapausta 100.000 asukasta kohti. Laskelmien mukaan n. 10 % kaikista paralyyttisistä poliotapauksista saa hengityshalvauksen. Keskimäärin n. 22 % kaikista polioon sairastuneista on kuollut. Suurin kuolleisuusprosentti on 66 (v. 1942).

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, poliota esiintyy runsaimmin loppukesällä ja syksyllä. Tämä tosiasia ilmenee joka vuosi, olipa poliotapausten määrä vuosittain suurempi tai pienempi.

Laskelmien mukaan n. 75 % poliotapauksissa esiintyy maaseudulla, kaupunkien osuuden ollessa 25 %. Ottaen huomioon, että n. 75 % kansasta asuu maaseudulla ja 25 % kaupungeissa, tulemme siihen tulokseen, että maaseudulla esiintyy poliota yhtä paljon kuin kaupungeissa.

Vasta vuodesta 1952 lähtien on käytettävissämme melko luotettava tilasto polioon sairastuneiden iästä. Tilasto osoittaa, että niistä potilaista, joiden ikä on tunnettu, n. 60 % on alle 15-vuotiaita. Suhde vaihtelee eri maissa ja samassakin maassa eri vuosina. Joskus polioon sairastuneista ylivoimaisesti suurempi osa on alle 15-vuotiaita.

Nuorin meillä polioon sairastunut on ollut muutaman päivän ikäinen, vanhin lähes 60-vuotias. Tunnetaan myös kohdunsisäisiä sairastumisia. Näissä tapauksissa lapsi syntyy halvaantuneena. Halvauksen aiheuttajana on äidin sairastama polio.

Miesten sairastumisprosentti on jonkin verran suurempi kuin naisten.

Poliota on esiintynyt monessa sivistysmaassa suhteellisesti enemmän kuin meillä. Esiintymistiheys ja kuolleisuusprosentti vaihtelevat eri maissa ja samassakin maassa eri aikoina. Kaikkein pahimmissa epidemioissa saattaa polioon sairastuneiden lukumäärä nousta jopa yli 400:n 100.000 asukasta kohti. Meillä on suurin vastaava luku toistaiseksi ollut 21,5.

Niissä maissa, joissa hygienia on hyvällä kannalla, poliota esiintyy enemmän kuin niissä, joissa ihmiset elävät ahtaammin ja epähygienisemmissä olosuhteissa.

POLION AIHEUTTAJA

Polion aiheuttaja on pallomainen virus, joka v. 1909 ensi kerran eristettiin. Virukset yleensäkin ovat pieniä, mutta poliovirus on erityisen pieni. Sen läpimitta on vain 2/100.000 mm. Aluksi virusta viljeltiin siten, että polioon kuolleen aivokudoksesta tehtyä uutetta ruiskutettiin apinoihin. Myönteisessä tapauksessa apinat sairastuvat polioon. Myöhemmin on koe-eläimenä käytetty hiirtä. Viime aikoina on otettu käytäntöön ns. kudosviljelmä. Menetelmä perustuu siihen, että virus tuhoaa elävän kudoksen. Erikoisesti valmistettu tutkittava uute lisätään elatusaineeseen, jossa on elävää kudosta. Kun kudosviljelmää on pidetty määräaika, tavallisesti 4—8 vrk. 37-asteisessa lämpökaapissa, virukset myönteisessä tapauksessa tuhoavat kudoksen, mikä voidaan mikroskoopilla todeta.

Fysikaalisilta ominaisuuksiltaan poliovirus on melko sitkeähenkinen. Pakkasta se kestää vuosikausia. Uusista lääkkeistä, antibiooteista, ei mikään siihen vaikuta. Alkoholi ja eetteri eivät vahingoita sitä lainkaan. Sensijaan kaikki hapettavat aineet, kuten sterisoli, kaliumpermagnaatti, vetysuperoksiidi, tuhoavat sen. Erityisen hyvä polioviruksen tuhooja on ultraviolettivalo. Paras viruksen tuhoamistapa on kuumentaminen, sillä 60 celsiusasteessa poliovirus kuolee 7 minuutissa ja 80 asteessa jo 20 sekunnissa.

Poliovirusta on seuraavaa kolmea eri tyyppiä:

— tyyppi I eli Brunhilde,
— tyyppi II eli Lansing,
— tyyppi III eli Leon.

Eri tyypit ovat saaneet nimensä seuraavasti: Brunhilde oli sen apinan nimi, josta tyyppi I ensi kerran eristettiin. Lansing oli taas sen paikkakunnan nimi, jolla ensi kerran todettiin tyyppi II:n aiheuttamaa poliota. Kolmas tyyppi taas sai nimensä Leon-nimisen 11-vuotiaan pojan mukaan, joka kuoli polioon. Sen näet oli aiheuttanut tyyppi III, joka silloin ensi kerran eristettiin.

CSJ:N OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Wanupin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden viimeisenä sunnuntaina klo 1 ip. osaston haalilla. Sihteerin osoite: Voitto Lehti, Wanup, Ont.

CSJ:n Sault Ste. Marien osasto No. 5 työkokoukset pidetään joka kuukauden toinen ja neljäs tiistai osaston omalla talolla, 321 John St., alkaen klelo 8 illalla.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clintonhaalissa jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona, kello 7.30 ip. Johtokunta kokoontuu edellisenä perjantaina kello 7.30 illalla. Kirjeenvaihtaja: K. Gestrin, 2822 Turner St., Vancouver 6, B. C.

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina kello 8 illalla osaston huoneistolla Don-haalilla.

CSJ:n Timminsin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina kello 7 illalla.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla ja johtokunnan kokous samana iltana klo 7 illalla. Kirjeenvaihto osoite: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R.R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Sudburyn osasten kokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina. Johtokunta 1 ja 3 maanantai. Puheenjohtaja Oscar Männistö ja kirjeenvaihtaja Almo Mäki, osoite Box 354, Sudbury, Ont.

RAHAVÄLITYKSEMME SUOMEEN UUDELLEEN JÄRJESTETTY

antaaksemme nopeamman palvelun ja korkeimman kurssin

PIENIN SUMMA 5,000 SMK. $17.50 YNNÄ LÄHETYSKULUT $1.00

JOKAINEN SEURAAVA 1,000 SMK. $3.50

Rahalähetykset toimitetaan vastaanottajalle 10-14 päivän kuluttua. Jokaiselle lähettäjälle lähetetään vastaanottajan tai Suomen postikonttorin antama kuitti.

VAPAUS TRAVEL AGENCY

Box 69 — Sudbury, Ontario

KIITOS

Täten haluan lausua sydämellisen kiitokseni ystäville ja tuttaville, jotka kävivät minua tervehtimässä sairaalassa ja myöskin sitten kotona lepokodissa, tuoden sitä kahvikultaa, makeisia, hedelmiä ja kukkia. Kiitos myöskin kirjeistä ja korteista.

Erikoisesti haluan kiittää mrs. Anna Ilomäkeä, joka hoiti minun asioitani ja toimitti minulle huoneen asunnoksi. Samoin kiitän mrs. Anna Eloa, joka otti minut kotiinsa kahdeksi viikoksi sairaalasta päästyäni.

Nyt minä jo kävelen kahden kepin varassa.

Kiitos kaikesta.

HILMA KANGAS

TORONTO — ONTARIO

SYDÄMELLISET ONNITTELUMME

HILDA TUORILLE

hänen 75-vuotissyntymäpäivänään, elokuun 9 pnä 1957

Thomas Tuori
Marja ja Bill Doherty
Hilja Smith
Sofia Järvi
Tilda ja Jack Männistö
Hilja ja Anton Kaisla
Olga Sula
Impi ja Frank Tommila
Kaisa ja Uuno Korpi
Vilma ja Eino Lehtola
Ellen ja Fred Kivinen
Hilda Kauppila
Olga Laine
Vistasen perhe
Norma ja Leo Jarvis

Anni ja Niilo Nurmi
Hilda ja John Raivo
Iris ja W. Hakala
Aino ja Arvi Lahti

SULIMMAT KIITOKSET

CSJ:n Sudburyn osaston Naisten kerhon jäsenet tervehdyskäynnistämme 75-vuotissyntymäpäivänäni, sekä ihanista kukista ja lahjoista.

Olisin mielelläni nähnyt teidät kaikki kahvipöydässämme, mutta onnitelujen jälkeen ansaitun lepo oli tärpeellinen meteen sillamme. Kaikki meillä käyneet olivat sen kovin ansainneet. Käyntinne lämmittää ehkä illaan asti.

Kiitollisuudella,

SUDBURY — HILDA TUORI — ONTARIO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

3½ eekkeriä maata, jonka päällä sijaitsee 4-huoneen talo sementtikellareineen, sauna ja työhuoneisto, sähkö ja vesi. Paikka sijaitsee Louise Townshipissa, Lot No. 5, Cons. 5, autotien sekä joen varrella. Kysykää:

WM. K. LAHTI, R. R. 1, WHITEFISH, ONTARIO

E. KOLARI
KELLOSEPPÄ
59 Lorne St. S. Sudbury, Ont.
Puhelin OS. 3-3974 Box 294
Vastapäätä Hill-Clark-Francis lautakomppaniaa

KELLO- JA KULTALIIKE
Liik. Os. 5-6852, Kot. OS. 5-6342
Heiskanen Jewellers
2 Durham St. N., Sudbury, Ont.

Lacourciere & Lacourciere
LAKIMIEHET JA NOTARIOT
27 Elm St. E. Silvermanin vier.
Puhelin OS. 5-8221 Sudbury

AMMATTI PARTURI
MARTHA MÄKI
KING EDWARD PARTURILIIKKEESSÄ
88 Elgin St. S. Sudbury
Sama sisäänkäytävä kuin naisten oluttupaankin

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA.
PUHELIN OS. 3-9598
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

LAATU-
Rakennustarpeita
KOHTUULLISIN HINNOIN
Kaiken levyistä...
- "SHIPLAP"-lautaa
- LANKKUTAVARAA
- VANEERIA
- OVIA JA IKKUNOITA
- GYPROC-LEVYJÄ
- MAALIA
- KATTOPAHVIA
- RAUTATARPEITA

Kaikkea mitä rakentaja tarvitsee
LUOTTOEHDOT $3.000 SAAKKA VÄHITTÄISMAKSUILLA
Whitewater Lake Lumber
Chas. Swedlund, omist.
PUH. YU 3-4061
AZILDA, ONTARIO

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Sekakuoro Sävelen ja naiskuoron jäseniä kehoitetaan saapumaan Beaver Lakelle ensi sunnuntaina kello 1.30 ip. esiintymistä varten aluejuhlilla. Naisilla vihreät leningit. Rauha Mäki järjestää kyydit.

Keski-Ontarion aluejuhlat Beaver Lakella lauantaina ja sunnuntaina. Tanssit lauantaina ja sunnuntaina juhlat aletaan kello 11 aamulla urheilukilpailuilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokous pidetään Finnish-haalilla ensi viikon tiistaina alkaen klo 7.30 illalla.

Työn Pulston sauna on avoinna lauantaisin, sunnuntaisin ja keskiviikkoisin kello 1-11 ip.

CSJ:n Sudburyn osaston tärkeä kokous ensi viikon tiistaina

Äsken pidetyssä CSJ:n Sudburyn osaston johtokunnan kokouksessa päätettiin pitää osaston seuraava kokous ensi viikon tiistaina Finnish-haalilla alkaen kello 7.30 illalla.

Tämä tulee olemaan erittäin tärkeä kokous, koska siinä on suoritettava edustajaehdokkaiden valinta järjestön edustajakokoukseen ja Vapauden yhtiökokoukseen, jotka pidetään Torontossa Työn päivän viikon loppuna.

Edustajain valitseminen näihin tärkeisiin kokouksiin on vastuunalainen tehtävä ja siksi johtokunta on kehoittanut koko jäsenistöä saapumaan tilaisuuteen.

Kokouksessa jatketaan keskustelua edustaja- ja yhtiökokousasioista.

Sairaslistalla

Viime aikoina Elliot Lakella työskennellyt Walter Koivisto Sudburysta joutui Sudbury General sairaalaan hoidettavaksi selkälouk-kaantumisen johdosta.

Sulo Ristimäki, joka on myös ollut Elliot Lakella työssä on myös sairaslistalla. Hän odottaa paikkaa sairaalaan leikkauksen suorittamista varten.

UUDET 1957 FORD TROKIT JA TRAKTORIT
EDULLISIA TYÖN TEKOON!
JACK (Jako) PULKKINEN troki- ja traktori-osastomme johtaja
McLEOD MOTORS & Equipment Limited
TRUCK & TRACTOR DIVISION
NEW CONISTON ROAD
Puhelin OS. 4-0783
SUDBURY

Sudburyn näyttämö tehnyt jo hyviä suunnitelmia syystoimintaa varten

Keskiviikkoiltana pidetyssä näyttämön johtokunnan kokouksessa, missä kaikki johtokunnan jäsenet yhtä lukuunottamatta olivat saapuvilla, laadittiin suunnitelma syystoimintakautta varten.

Syystoimintakauden avajaisnäytelmäksi päätettiin ottaa kuuluisa laulunäytelmä "Kylän heittiö", unkarilainen kansannäytelmä. Sen ohjauksesta ja laulujen opettamisesta huolehtivat yhteisvoimin Rauha Mäki ja K. Salo. Esitys tulee tapahtumaan lokakuun alkupuoliskolla.

Seuraavaksi näytelmäksi on tarkoitus saada uusi, hyvän arvostelun saanut yhteiskunnallinen näytelmä "Tulevaisuuden tiellä", jonka ohjaajaksi päätettiin pyytää Edwin Suksi. Tarkoituksena on, että tämän näytelmän harjoitukset aloitetaan jo saman aikaisesti "Kylän heittiön" harjoitusten kanssa, mikäli mahdollisuudet myöten antavat.

Edelleen on tarkoituksena saada vielä kolmas kokoillan näytelmä ennen joulua. Tämän näytelmän ohjauksesta tulee huolehtimaan Aatu Koivula, joka myöskin valitsee näytelmän.

Edelleen päätettiin pyytää Beaver Laken näyttelijöitä vierailemaan haalillamme syyskaudella näytelmällä, jonka he äskettäin esittivät omissa juhlissaan. Ehkäpä myöskin soolaiset käväisevät vierailulla jo ennen joulua. Jos tapahtuu, kuten kokouksessa toivottiin, tulee meillä olemaan tavallista vilkaampi näyttämötoiminta syyskaudella.

Syyskuun 12 päivänä, torstaina, tullaan Finnish-haalilla pitämään yleinen näyttämön jäsenten — myös jäseniksi aikovien — kokous ja illanvietto, joka alkaa kello 7.30 ip. Kokouksen jälkeen juodaan kahvit hyvien leivoksien kera ja sen jälkeen saadaan katsella erinäisiä taidefilmejä, joita komitea hankkii tätä tilaisuutta varten.

Näyttämökomitea toivoo, että suuri joukko näyttämön ystäviä, jotka haluavat olla mukana näyttämömme toiminnassa, saapuisi tähän tilaisuuteen, osallistuakseen näyttämön asioiden käsittelyyn, seurusteluun kahvin parissa ja katselemaan mielenkiintoisia filmejä, joiden nimet tullaan myöhemmin ilmoittamaan.

Edelleen kokous päätti ensitilassa lähettää puhdistettavaksi näyttämön esiripun, jotta alkava näyttämökausi voidaan vastaanottaa kaikin puolin asianmukaisesti.

Lämmintä kannatusta näyttämön työlle toivoen! — S.

VIOLA TURPEINEN JA SYRJÄLÄ

Torstaina Sudburyssa vierailivat hyvin tunnetut soittajat Viola Turpeinen ja Syrjälä. He kertoivat, että heillä oli ollut erittäin onnistuneet tanssit Sault Ste. Mariessa viime tiistaina t.k. 13 pnä. He olivat kovin pahoillaan, kun heillä ei ollut aikaa järjestää tanssia täällä Sudburyssa, mutta lupasivat tulla takaisin ensi syksynä, jolloin Sudburyn ja ympäristön suomalaisilla on silloin tilaisuus tulla iloisiin tanssiaisiin.

He olivat nyt matkalla Floridaan ja kaikessa kiireessään sanovat paljon terveisiä kaikille tuttavilleen jälleen näkemisen merkeissä.

Aluejuhlilla on hauskaa perheen kaikille jäsenille

Kuluvan kesän aluejuhlat on päätetty pitää Beaver Lakella ensi lauantaina ja sunnuntaina. Juhliminen alkaa lauantai-iltana hauskoilla tansseilla, jotka aletaan kello 10 illalla. Tässä tilaisuudessa jaetaan kolme hyvin arvokasta ovipalkintoa, joten vieraiden kannattaa ostaa suuri nippu ovilippuja, joita myydään 25 senttiä kappale. Kaksi lippua tarvitaan sisäänpääsyksi.

Sunnuntaina on äsken pidettyjen suurjuhlien tapainen ohjelma, sillä urheilukilpailut aletaan kello 11 aamulla ja kun ne päättyvät jännään 4x400 metrin viestin juoksuun, niin urheilukentällä alkaa kulttuuriohjelman esitys kello 1.30 iltapäivällä.

Urheilukilpailuissa on lajeja monelle sarjalle ja Jehu huolehtii kilpailujen järjestämisestä. Viestissä kilpaillaan uudesta pokaalista ja siitä voi nikkelialueen kaikki suomalaiset seurat kilpailla.

Juhlilla tulee myös olemaan erinäisiä seurapelejä, joten kaikilla on jotain tekemistä. Kenttäravintolassa tarjotaan myös hyvää mojakkaa, voileipiä, kahvia ja virvokejuomia, joten juhlia ei tarvitse nälissään seurata.

CSJ:n Keski-Ontarion alueen osastoille

CSJ:n Keski-Ontarion aluetoimikunta pyytää ilmoittaa, että Järjestön edustajakokousehdokkaiksi tällä alueella nimitettyjen henkilöiden luettelosta, joka on osastoille lähetetty, jäi epähuomiossa pois Beaver Laken osaston nimittämä ehdokas, Joonas Kivi. Osastojen johtokuntia pyydetään huomioimaan tämä korjaus ja lisäämään äänestystilaisuudessa ehdokasluetteloon Joonas Kiven nimen.

Samalla on CSJ:n Long Laken osaston nimittämä ehdokas, Kärl Ketola Sudburysta, ilmoittanut aluetoimikunnalle, että hän olisi hyvin kiitollinen, jos jäsenistö antaisi hänelle tällä kertaa vapautuksen edustajavelvollisuuksista.

Perikää postinne!

Perjantaiaamuna oli postia Vapauden konttorissa seuraaville henkilöille:

Mrs. V. Anttila, mrs. Emma Ahola, mrs. Olga Pirskanen, mr. Vili Lehto, mr. Oiva Jarvenpaa, mr. Oskari Salenius, mr. Tauno Torssonen, U. Koski, mr. W. Kankainen, mr. John Kaalikoski.

Jos ette ole tilaisuudessa perimään postianne, niin lähettäkää nykyinen osoitteenne, että posti voidaan toimittaa perille.

Toronton kaupunki etsii asiantuntijaa neuvottelemaan unioiden kanssa

Toronto. — Toronton kontrollilautakunta päätti tällä viikolla etsiä sopivaa miestä täyttämään juuri julistettua uutta virkaa. Kysymys on miehestä, joka tulisi neuvottelemaan unioiden kanssa ja pitämään yhteyttä kaupungin työläisten ja kaupungin hallinnon välillä.

Työttömien määrä osoittaa nousua

Sudburyn alueen työnvälitystoimiston johtaja T. R. Pennington on selostanut, että työvälitystoimiston tilastojen mukaan heinäkuun lopussa 2,083 ihmistä etsi töitä Sudburyn alueella. Niistä on 1,260 miestä ja 823 naista. Viime vuoden heinäkuun lopussa oli 1,745 työtöntä, joten työttömien määrä on jonkun verran lisääntynyt.

Pennington on kuitenkin sitä mieltä, että tilanne ei ole vakava ja samalla osoitti, että toimiston välityksellä on kuukauden kuluessa hankittu työpaikkoja tavallista enemmän.

Tällä kertaa toimisto yrittää saada kokeneita farmityöläisiä auttamaan lännen elonkorjuussa ja tupakan korjuussa etelä Ontariossa.

Toimistolla on tarjolla työpaikkoja kokeneille konttorityöläisille, keittiötyöläisille, trokin ajureille, hitsaajille, mekanikoille ja kirjanpitäjille.

Pennington myös selosti, että varsinkin Elliot Lakella tarvitaan ammattitaitoisia työläisiä useammalla eri alalla.

Takavarikoidut pyssyt myytäväksi syskuussa

Ontarion maa- ja metsädepartmentin taholta on ilmoitettu, että syyskuun 24—26 pnä tarjotaan myytäväksi kaikkiaan 450 pyssyä, jotka on kuluvan vuoden aikana takavarikoitu lain rikkomisen johdosta.

Takavarikoitujen pyssyjen joukossa on 22 kaliperin pienoiskivääreja, metsästyskiväärejä ja haulikoita. Pyssyt asetetaan näytteelle e. m. päivinä kahdeksassa piiritoimistossa ja kuka tahansa voi esittää kirjallisen tarjouksen suljetussa kirjekuoressa. Pyssy myydään eniten tarjoavalle henkilölle.

Pyssyjä pannaan myytäväksi seuraavasti: Port Arthur 35, Cochrane 40, Sudbury 60, North Bay 35, Kempville 50, Maple 53, Sespeler 105 ja Aylmer 80.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA TYÖTTÖMYYSVAKUUTUKSESTA

Työttömyysvakuutusta koskevat säädökset ovat varsin monimutkaiset ja sen johdosta työttömäksi joutunut henkilö usein joutuu tiedustelemaan vakuutuksen saannin ehdoista.

Aika ajoittain työttömyysvakuutuslaitos julkaisee sille esitettyjä kysymyksiä ja vastaukset niihin. Kuka tahansa asiaan kiinnostunut henkilö voi tiedustella vakuutusasioista työttömyysvakuutuslaitokselta. Suomalaiset voivat myös kääntyä Vapaus-lehden puoleen ja koetamme hankkia tiedusteluunne oikeat vastaukset.

* * *

Kysymys: Olen ollut töissä 14 kuukautta ja näyttää siltä, että pian joudun työttömäksi ellen löydä sopivaa työpaikkaa. Olenko oikeudettu nauttimaan vakuutuksesta ja kuinka kauan?

Vastaus: Nauttiaksenne vakuutuksesta on teidän työttömyysvakuutuskirjassanne oltava 30 viikon merkit kuluneen 104 viikon ajalta ja niistä on oltava vähintäin 8 viikon merkit kuluneen 52 viikon ajalta tai sen jälkeen kun olette viimeksi nauttineet työttömyysvakuutuksesta. Sen lisäksi jos on vähemmän kuin 104 viikkoa siitä kun viimeksi nautitte vakuutuksesta, teidän kirjassanne on oltava 24 merkkiä kuluneen 52 viikon ajalta ennenkuin esitätte anomuksen eli sen jälkeen kuin viimeksi anoitte vakuutusta. Näistä puolista voidaan tarkemmin päättää vasta sen jälkeen kun esitätte anomuksenne.

Kysymys: Olen ollut hallituksen palveluksessa kahdeksan vuotta. Kaksi vuotta sitten jäin työttömyysvakuutuksen ulkopuolelle. Olen edelleen hallituksen palveluksessa mutta olen siirtynyt toiseen osastoon ja palkastani on alettu vähentämään maksut työttömyysvakuutusrahastoon. Mistä tämä johtuu?

Vastaus: Hallituksen työläisen on maksettava vakuutusrahastoon kunnes katsotaan, että hänen tehtävänsä on vakituinen luonteeltaan. Siihen saakka kunnes työläisen kohdalta lähetetään vakuutuslaitokselle sitä koskeva virallinen tiedoitus on työläisen maksettava vakuutusrahastoon.

Kysymys: Miksi työttömyysvakuutusjärjestelmä muutettiin viikkopohjalle kun ennen huomioitiin työpäivät? Merkitseeko nämä muutokset, että työtön henkilö voi nauttia vakuutuksesta pidemmän ajan?

Vastaus: (a) Muutoksien perusteella työläisen osuus nyt perustuu ansioon eikä työpäiviin niinkuin oli aikaisemmin tapana.

(b) Muutoksien perusteella vakuutuskelpoinen työtön voi nauttia vakuutuksesta vähintäin 15 viikkoa verrattuna kuuteen viikkoon aikaisemmin. Vakuutusta saa enintään 36 viikon ajan verrattuna 51 viikkoon aikaisemmin.

Kysymys: Työttömyysvakuutuksen yhteydessä olen kuullut puhuttavan sallitusta ansiosta (allowable earnings). Mitä sillä tarkoitetaan ja vaikuttaako se sellaiseen henkilöön, joka on vain kaksi päivää viikossa töissä?

Vastaus: Sallitulla ansiolla tarkoitetaan sitä ansiota, minkä vakuutuksesta nauttivalla henkilöllä on oikeus ansaita viikossa vaikuttamatta hänen saamansa vakuutuksen suuruuteen. Jos ansio ylittää määrätyn rajan, niin rajan ylittänyt osuus vähennetään vakuutusmaksusta. Esimerkiksi, jos olette oikeudettu saamaan $30.00 viikossa vakuutusta, niin olette oikeudettu ansaitsemaan $13 viikossa vaikuttamatta vakuutukseen. Mutta jos ansaitsette $20 viikossa, eli $7 enemmän kuin on salittu, niin teille maksetaan vakuutusta vain $23.00 sen viikon kohdalta, eli $7.00 vähemmän.

Kysymys: Kun henkilö on ollut jatkuvasti vuoden töissä ja maksanut vakuutusrahastoon, onko hän oikeudettu nauttimaan vakuutuksesta kun hän sairastuu?

Vastaus: Sairauden sattuessa vakuutusta maksetaan vain siinä tapauksessa, että henkilö nautti tai oli oikeudettu nauttimaan vakuutuksesta ennen sairastumistaan. Jos henkilö menettää työpaikkansa sairauden johdosta, niin hänelle ei voida maksaa työttömyysvakuutusta.

Kysymys: Meidän uniossamme on keskusteltu taatun vuosipalkan esittämisestä seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa. Useimmat jäsenet ovat kuitenkin vastustaneet sitä, koska sen johdosta voisimme menettää oikeuden nauttia työttömyysvakuutuksesta jos joudumme pakko lomautettavaksi. Onko asia niin?

Vastaus: Kysymykseenne ei voida vastata ennenkuin on yksityiskohtaiset tiedot niistä ehdoista joihin taattu vuosipalkka perustuu ja mitenkä sitä maksetaan työttömyyden sattuessa.

"Kuopion neloset" voivat hyvin

Kuopio. — "Kuopion neloset" saavuttivat elokuun 12 pnä kolmannen päivän iän. Nelosten terveystilanne oli maanantaina kerrassan erinomainen, kerrottiin lastenlinnan taholta mainitun päivän iltana.

Nelosten äiti, rouva Hilja Kinnunen ilmoitti miehelleen maanantaina pääsevänsä synnytyssairaalasta kotiinsa neljän päivän kuluttua.

"Olen hieman katkeroitunut, kun minua ei päästetä katsomaan rakkaita nelosiani", sanoi lasten isä, lihakauppias Veikko Kinnunen.

Dresdenin työmaaonnettomuudessa huolimattomuutta

Dresden, Ont. — Kuusi miestä menetti henkensä täällä Sydenhamin kadun ja Sydenhamin joen varrelle rakennettavan pumppuaseman työmaalla kun työn alaisena olevan pumppuaseman kuopan reunat luhistuivat.

Surmansa saaneet olivat kaikki hiljattain Euroopasta saapuneita hollantilaisia Keiler-rakennusyhtiön työläisiä.

Silminnäkijät kertoivat, että kuopan yhdellä seinällä ei ollut lainkaan tukipuita ja että toisilla seinillä oli vain 10 jalkaa korkeasti kuopan ollessa jo 40 jalkaa syvä.

Sitten kun kaivaustyöt oli jokseenkin suoritettu noin viikko sitten, on tapahtunut jatkuvasti pienempiä luhistumisia, sanoi työmies Harry Okem.

Onnettomuuden sattuessa miehet olivat laskemassa pumppuaseman lattiaa.

Työnjohtaja oli halunnut rakennusyhtiötä jatkamaan tukipuita aina 35 jalan korkeuteen asti, mutta siitä oli kieltäydytty.

Viisi surmansa saaneista oli naimisissa olevia ja heiltä jäi yhteensä 20 lasta isättömäksi.

— Britannialla on maailman suurin aktiivinen kauppalaivasto. Viime vuonna se käsitti 19,000,000 tonnia.

KUOLLUT

MATTI BASTO

kuoli kotonaan Waters Townshipissa, perjantaina, elokuun 16 päivänä 1957, ollessaan 84 ikävuodellaan.

Vainaja oli edesmenneen Sanni Salomaan rakas puoliso.

Lähinnä suremaan jäivät pojat Eino, Arvo ja Emil kotona, Eero Waters Townshipissa, Wilfred Wanupissa, Niilo ja tytär Mrs. Arvo Vuori (Siiri) Lockerbyssa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 83 Larch Street, Sudbury. Hautajaiset toimitetaan kappelista tiistaina kello 1.30 iltapäivällä Waters Townshipin hautausmaahan.

"EVAKKO"
sekä SUDBURYN LIITTOJUHLAT V. 1957.
Esitetään seuraavilla paikkakunnilla:
NIPIGON, Elk's Hall tiistaina elok. 20 p. klo 8 ill.
GERALDTON, St. James Parish Hall keskiviikkona elok. 21 p. klo 8 ill.
HEARST, Community Centre torstaina elok. 22 p. klo 8.30 ill.
KAPUSKASING, Orange Hall perjantaina elok. 23 p. klo 8 ill.
SOUTH PORCUPINE, Finnish Hall maanantaina elok. 26 p. klo 8 ill.
KIRKLAND LAKE, Ukrainian Hall tiistaina elok. 27 p. klo 8 ill.
— Canadian Finnish Movies —

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITEDIN osakkeenomistajien

VUOSIKOKOUS

pidetään

DON-HAALILLA
.957 Broadview Ave., Toronto 6, Ontario

LAUANTAINA, ELOKUUN 31 PNÄ, alkaen klo 9 aamupäivällä.

Kokoukselle esitetään tili- ja toimintakertomukset sekä tilintarkastajan lausunto ja valitaan yhtiön virkailijat ja johtokunta.

Johtokunta puolesta
EDWIN SUKSI, sihteeri.

MOSKOVALAINEN SAUNA SAI HYVÄN ARVOSTELUN

Moskova. — (KU-A) Suomalaiset kaipaavat saunaa, oltiinpa sitten missä maailman ääressä hyvänsä. Sen ovat ilmeisesti myös moskovalaiset festivaali-isännät oivaltaneet; koskapa Suomen festivaalivaltuuskunnalle on järjestetty mahdollisuus tutustua täkäläisen löylyn kipakkuuteen. Viime päivinä on Moskovan keskustassa sijaitsevassa saunalaitoksessa käynyt jo tuhatkunta poikaa ja tyttöä. Käväisimme ohimennen silmäämässä, millaiset mitat moskovalainen sauna täyttää ja totesimme sekä omin silmin että suomalaisten nuorten puheitten perusteella, että moitteen sijaa ei ollut.

Komeat marmoriportaat johtivat ylös pukeutumissuojiin, eteiseen, jossa jokaiselle oli varattu talon puolesta niin pyyhkeet kuin peseytymisvälineetkin. Ja lauteilla heilui vasta sellaisella vauhdilla, ettei paremmasta väliä. Löylyä riitti sitäkin jokaiselle pinnan kestävyyden mukaan, vaikka joukkoa oli runsaasti ja kiuas sihisi vihaisesti melkein kaiken aikaa. Pitihän siinä tietysti kokeilla parhaimpien löylymiesten kesken, kuka on kukin.

Kaiken huipuksi kylpijöille tarjoutui vielä mahdollisuus uintiinkin upeassa uima-altaassa, joka antoi viimeisen virkistävän voitelun löylyn päälle. Vaaka oli sekin kovassa käytössä, sillä jokainen halusi tietysti nähdä, miten on kunto noussut tai laskenut festivaalipäivien aikana. Ja vaikka juoksuja on ollut erilaisissa tilaisuuksissa aina pikkutunneille saakka joka päivä, osoitti vaaka nuorten painon lisääntyneen 2—5 kiloa miehellä kuin miehellä.

Päätteeksi kietouduttiin lämpimiin kylpyviittoihin ja antauduttiin sen mainion raukeuden valtaan, joka on lähes parasta saunomisessa ja annettiin uusien voimavarojen virrata jäntereisiin. Kylpijät vakuuttivat naureskellen, että kyllä tämän jälkeen taas jaksaa olla riennoissa mukana sataprosenttisella teholla.

Luonnonkaasun jakeluyhtiön osakkeita myydään Järvienpäässä

Fort William. — Twin City Gas Company on ilmoittanut, että se aikoo hankkia takaisin haltuunsa puolet yhtiön osakkeista nykyisiltä osakkeenomistajilta ja tarjota ne myytäväksi ainoastaan Järvienpään asukkaille. Noin 300,000 osaketta tulee myytäväksi ja niiden hinta on kolme dollaria kappale.

Tiedoitus annettiin sen jälkeen kun oli käyty neuvotteluja luonnonkaasun jakeluyhtiön ja kaupungin valtuuston kesken. Yhtiölle on myönnetty kaasun jakeluoikeudet Fort Williamissa. Sopimuksen mukaan yhtiö myös rakentaa päätoimistonsa Fort Williamiin eikä Torontoon niinkuin aikaisemmin ilmoitettiin.

— Sanomalehti on ikkuna ulkomaailmaan.

Putkitus- ja lämmitys- EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannus arviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN OS. 4-4797
164 Elgin St. S., Sudbury

LAUTAA
RAKENNUS- JA PUTKITUSTARPEITA
Kohtuullisin hinnoin
VÄHITTÄISMAKSUT 36 kuukauteen asti
EI ALASMAKSUA
GREENSPOON BROS. LIMITED
214 Notre Dame Ave.
Puh. OS. 4-4259, Sudbury, Ontario

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. OS. 5-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA ... TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. kontt. OS. 4-4014, kotiin OS. 3-9765
65 ELM STREET EAST
MARRASKUUN 1 PÄIVÄSTÄ
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

E. A. McDONOUGH, D.C.
• KIROPRAKTORI •
119 Cedar Street PUHELIN OS. 5-5745 Sudbury

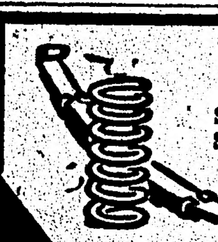
JOUSIEN EXPERTIT
Suuri varasto autojen ja trokien jousia ja jousilehtiä. Siksi voimme nopeasti korjata tai kunnostaa jouset.
Worobeck Spring Service
JOUSIKORJAAMO JA SEPÄNTYÖTÄ
118 Regent St. S. Puh. OS. 5-8492 Sudbury

KAUNIIT KIHARAT
• HUOLELLISESTI • LAATUAINEILLA
SUOMALAISESTA KAMPAAMOSTA
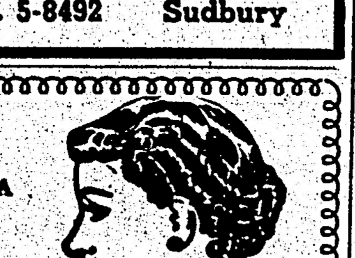
HOLLYWOOD BEAUTY SALON
KARIN HAMARI
27 Elm St. E. yläk. Puh. OS. 4-4962 Sudbury

IKKUNOITA OVIA JA KEHYKSIÄ

Kohtuullisin hinnoin
Välitämme:
- Penelyte ja Barclay-levyjä — kaiken värisiä
- Vaneerilevyjä
- Lattian-levyjä — kaiken värisiä
- Saranoita, lukkoja
- Vernissaa ja maalia

"THIX JELLED" UUTUUSMAALIA
Ei tarvitse ohennusta, ei valu harjasta, ei haise pahalta. Kuiva muutamassa tunnissa kovaksi ja pesua kestäväksi. Voidaan käyttää maalaamattomassa rappi-, puu-, sementti-, tiili-, seinälevy- ja paperipinnoissa. Gallona peittää 600 neliöjalkaa. Valikoima värejä.
SUDBURY PLANING MILL
D. G. Hromiak, omistaja
820 MARTINDALE RD., SUB. 4 PUH. OS. 5-6771.
SUDBURY Copper kadun alkupäästä ylös

TUNNETTU JA LUOTETTAVA
VAKUUTUSTOIMISTO
DAVID A. BOWLES
KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA
7 Durham St. S. (Yläkerrassa) Puh. OS. 3-3519 Sudbury, Ont.

Matkasuunnitelmissanne
SOITTAKAA OS. 5-5685
RITARI TRAVEL
Perustettu 1938
7 CEDAR ST. SUDBURY
"Huolettomia lomia"

Vakuutuksia tarvitessanne
SOITTAKAA OS. 5-5685
RITARI INSURANCE
Perustettu 1923
7 CEDAR ST. SUDBURY
"Pääasiana turvallisuutenne"

KAUPAN LAAJUINEN ELOKUUN MYYNTI
Kauppamme jokaisessa osastossa on alennetut hinnat vuotuisen elokuun myyntiämme varten. Kaikki, jotka tuntevat varastomme laadun, käyttävät tilaisuutta hyväkseen ostaakseen laatukotitarpeita SÄÄSTÖHINNOILLA.
- CHESTERFIELD-,
- RUOKAILUHUONE-,
- KEITTIÖ ja MAKUUHUONE-KALUSTOJA
- JÄÄKAAPPEJA
- HELLOJA
- LAMPPUJA
- TELEVISIOITA
- MATTOJA
- VUODEVARUSTEITA
- VERHOJA
- LEPOTUOLEJA
- LEPOSOHVIA
- PESUKONEITA
- MATKALAUKKUJA
ym. ym.

KARL NIEMI, suomalainen myyjämme, palvelee mielellään teitä.
BANNON BROS. LTD.
LAATUKOTIVARUSTEIDEN TALO
123 Durham St. S. Puh. OS. 4-4243 Sudbury